

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

AARSSKRIFT

FOR

ODDER HØJSKOLES
ELEVFORENING

◉ 1932 ◉

◉ 12. AARGANG ◉

UDGIVET AF
ODDER HØJSKOLES ELEVFORENING

Pædagogisk Studiesamling
København V.

AARSSKRIFT

FOR

ODDER HØJSKOLES
ELEVFORENING

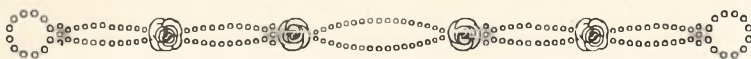
1932

UDGIVET AF ELEVFORENINGEN

12. AARGANG

Sichas
Pædagogiske Studiesamling
København V.

Videre.

Dagen hælder, og Sol gaar ned,
og Jorden lægges i Mørke.
Det ængster slet ikke den Sjæl, der véd,
at Lyset ved Gry igen vil vise sin Styrke.

Ungdomskræfter i Haand og Hu
kan kues af Dagens Møje.
Dog endnu gik Værket ej helt itu,
saa længe der glimter Haab i Sind og i Øje.

Baaden hæves paa Bølgens Top
og synker, naar Bølgen daler.
Dog derfor ej hører Sejladsen op.
End lever jo han, som over Bølgen befaler.

Maal kan glippe saa mangen Gang,
og Vejen ligge i Skygge.
Dog stærke Toner med himmelsk Klang
end kalder os frem paany at søge vor Lykke.

Ryggen luder, og Issen med.
Engang vil Hjertet staa stille.
Men ikke det røver dens Hjertefred,
der kender sin Gud som Livets evige Kilde.

Jakob Lykke.

Mod Jul!

---

*Hvor travle end Dagene falde,
naar Julen for Døren vi ser
vi har imellem dog alle
et fredbelligt Frikvarter.*

*Da skærpes saa sært vort Øje
for Dagens Misgreb og Tant,
ved Stjernens Glimt fra det høje
vi øjner vort Livsmaal grant.*

Zakarias Nielsen.

NU har vi Jul igen, og Julen varer ved til Paaske. Saadan synger vi nu snart sammen med Børnene og danser om Juletræet, og Børnenes Øjne skinner om Kap med Julelysene. Vi bliver saa bløde om Hjertet, og vi bliver saa taknemlige i Sindet, fordi vi atter kan samles med vore Kære og fejre Julehøjtiden sammen. Ja, for vi er vel taknemlige for det? Eller tager vi det som noget selvfølgeligt? Eller er vi saa optaget af de økonomiske Spørgsmaal, saa der slet ikke bliver Tid for Tanken at beskæftige sig med andet.

Dagene er travle og særlig hen mod Jul, men det har de alle Tider været. Det var de ogsaa den Gang, Zakarias Nielsen skrev de smaa Vers, der staar over disse Linier, men da havde man dog imellem „et fredbelligt Frikvarter.“

Det lyder næsten som en Paradoks at tale om Travlhed i vor af Arbejdsløshed saa stærkt prægede Tid, og dog er det noget af det, der præger vor Tid stærkt, denne rastløse Travlhed. Menneskene haster af Sted, man fristes

somme Tider til at spørge som Molbech: »Hvad er dit Maal, hvad er dit Med, hvad søger du i Vrimlen? Se, Blomsten vokser tavs i Fred mod Himlen.«

Disse smaa „fredhellige Frikvarterer“, som Zakarias Nielsen taler om, kan vi ikke undvære hverken i de travle Dage ind mod Jul eller i den øvrige Tid af Aaret. Det er i disse stille Stunder, naar vi for en kort Tid lader alt det hvile, som ellers optager, ja tynger vort Sind, at „vort Øje skærpes saa sært for Dagens Misgreb og Tant“. Vi opdager baade det ene og det andet, der skulde have været anderledes. Det kan være i vor daglige Gerning, og det kan være i vort Forhold til Mennesker. Og ved paa den Maade at blive stillet overfor det, saa vi ser det, opnaar vi maaske at faa noget af det rettet.

Men det er særlig i disse stille Stunder, vi oplever vore rigeste Øjeblikke, naar Sjælen løftes, og „vi øjne vort Livsmaal grant.“

Det kan ofte være svært nok at holde det fast i vor daglige Kamp for Tilværelsen. Tit ser det ud, som Livet handler brutalt med Menneskene. Ved en flygtig Betragtning synes det at være saa unaturligt, det der sker. Vi længes efter Fred og Hvile, og dog kaster Livet os stadig ud i Uro og Omskiftelser.

Vi ser vel bedst Livets Ustadighed i de ydre Ting, men den er i lige saa høj Grad tilstede i de indre. Men vil vi være ærlige over for os selv, maa vi nok indrømme, at vi slet ikke kan undvære denne Livets Uro og Usikkerhed. Vi vilde hurtigt falde hen i Sløvhed og Ligegyldighed, hvis vi altid vidste, at vi naaede det, vi satte os for. Evnen til at undres, haabe og tro vilde dræbes, og Taknemlighed vilde der ikke være Brug for.

Kaalund skrev en Gang til sin Hustru:

*Var Livet en Dans paa Roser,
mon alt da var bedre end nu?
Hvis ej der var noget at stride for,
hvad var da vel jeg og Du?*

Det er nok en Livsbetingelse, at vi har noget at stride

for, og selv om vi somme Tider synes, det er svært nok, og ængstes for, hvorledes det skal gaa, saa er denne Ængstelse nok ogsaa givet os, for at vi skal søge hen til ham, som kan binde Stormen og lede Bølgen blaa, han kan ogsaa finde Vejen, hvorpaa vor Fod kan gaa. Der er intet han hellere vil end dette, at faa Lov til at hjælpe os og vise sin store Kærlighed mod os.

Vor store Tænkter, Søren Kirkegaard, har en Gang sagt: „Kun den kan Trængselen nedtrykke, der ikke vil hjælpes evigt. Den, der vil det, ham trykker Trængselen i Højden.“

Det vil jo sige, at hvis vi kun tænker paa vor Kamp for det økonomiske, for at opnaa det vi forestiller os ved jordisk Lykke, saa kan det blive svært nok. Vorherre kan jo ikke komme til at hjælpe os, naar vi ikke søger ham. Men vil vi hjælpes evigt, da trykker Trængselen i Højden, det vil jo igen sige, at vi lærer at søge hen, hvor Hjælpen er at finde, vi søger opad, op mod Gud og vi vil erfare, at han baade vil og kan hjælpe.

Gid vi da maatte opleve mangan „fredhellig Frikvarter“, ikke alene i Dagene før Jul, men ogsaa i Dagene der kommer, saa vil vi opleve noget af den rigtige Juleglæde.

*Den Sag er Verden en Gaade,
men Hjertet en Skat saa stor,
at frelste vi er af Naade,
naar kun vi af Hjertet tror.*

Hjertelig Hilsen til alle Elevbladets Læsere med Ønsket om en glædelig Jul.

Marie og Elisius Johnsen.

Vore Længslers Maal.

Jeg føler en underlig Tomhed i Sindet, jeg længes, men ved ikke efter hvad." Denne Udtalelse, fremsat af en ung Pige, kan nok saa nogenlunde staa som Udtryk for en af de Følelser, der ligger dybest i de fleste normale unges Sind, men som de kun dunkelt kan give Udtryk i Ord.

Længsel kan vist betegnes som en Dragelse i Sindet. Undertiden gaar denne mod noget bestemt, vort Hjem, et kært Sted med gode Minder, et Menneske, man holder af. Denne Følelse kan være saa stærk, at det næsten ikke er til at holde ud. Jeg husker tydelig de første Dage efter, at jeg var kommen hjem fra Højskolen. Jeg kunde ligesom ikke slippe det, jeg forlod; alt drog tilbage igen.

Bjørnsons „Arne“ synger som ud af Ungdommens Sind: „Undrer mig paa, hvad jeg faar at se over de høje Fjelde.“ Udsprunget af Drømmen om det fremmede og fjerne kaldes Længslen frem efter at naa dette. „Arne“ naaede aldrig over „de høje Fjelde“. Den Længsel, der kun er en flygtig Stemning, som ikke afføder nogen Handling, vil efterhaanden slappe Menneskets Vilje til at naa sit Maal. Den sande Længsel med dyb Alvor afviger ikke, før Mennesket er naaet derhen, hvor det i sine bedste Øjeblikke helst vil være.

Selv om denne Sindets Dragelse ikke gaar mod noget bestemt, er den dog altid Udtryk for et Savn, som skal stilles. Længsel kan være en ufrugtbar Stemning, men den kan ogsaa være en Kraft, der driver et Menneske

til at søge efter det, der kan udfylde Sindets Tomhed, søge efter det, der kan give et Menneskeliv dets egentlige Værdi. Hvor holder jeg meget af at høre et godt Foredrag, hvor det er de dybeste Livsspørgsmaal, der er paa Tale. Og mon ikke mange unge har det som jeg. Den lyttende Stilhed, hvormed en saadan Tale kan høres, synes at bekræfte det. Det kan rigtig lyse og varme i Sjælen ved at faa en lille Smule Vejledning og Klarhed i de Spørgsmaal, der ligger dybest i Sindet. Det giver Tryghed, og Viljen vækkes.

Det kan ofte være svært nok at skelne mellem det værdiløse og værdifulde, som vi møder det fra Dag til Dag i Livets mangfoldige Skikkelser, og mange unge maa i deres bedste Øjeblikke erkende, at de valgte forkert haade den ene og den anden Gang. Alligevel er der i Sindet en Trang til Lys og Renhed. Men som den ulmende Glød ikke kan blusse ud i lys Lue, uden at der tilføres den Luft og Ilt, saaledes kan denne Trang i Sindet heller ikke styrkes og næres, uden at vi lukker vort Sind op mod det bedste, som vi møder paa vor Vej. Det enkelte Menneskes Skæbne ligger i, hvad det vælger. Enten at nyde Livet som en Række Øjeblikke uden at tænke paa, hvad Livet og dets Mening er, eller lægge det gode som Grund i alle Livets Valg og Handlinger. Der er vel dem, der vil sige: „Jeg ved da ikke, hvad Livets Mening er med mig, eller hvad der er min særlige Opgave“. Naar vi passer vort Arbejde og gør vor Pligt paa den Plads, vi hver for sig er sat, da er det din og min Opgave. „Men det er da ikke noget?“ Jo, det er det. Det, der skal give vort Liv dets egentlige Indhold, skal ikke søges langt borte, men skal søges med Udgangspunkt hos os selv i Kraft af, at „det er det enkelte Menneske, det kommer an paa“. Hvert trofast og pligttopfyldende Menneske er ved sit Eksempel med til at bygge noget op i det Menneskesamfund, vi er skabte til at leve i. En saadan Opgave kan i det ydre se lille og uanselig ud. At arbejde paa Løsningen af denne er dog det, der giver den Lykke

og Tilfredshed i Sindet, som — skønt maaske ubevidst — er det egentlige Maal for vor Længsel. Vi er da kommen i Overensstemmelse med det bedste i os selv, og Længslen har naaet sit Maal.

Dog! Livets egentlige Mening er ikke fuldbyrdet med os, uden at vi ogsaa giver en anden Længsel Raaderum i vor Sjæl. Den Længsel, hvormed vi føler os i Slægt med Livets evige Magter, Dragelsen mod Gud. Først naar denne Længsel er tilfredsstillet, har vi naaet den dybe Sammenhæng i vort Liv. Og det Maal vil vi sikkert naa, hvis vi kan stole paa ham, „som har Længselen lagt i vort unge, vort higende Bryst“.

Med venlig Hilsen til Højskolekammerater og Veninder fra Vinteren 1930—31. Hilsen ogsaa til dem, jeg siden har lært at kende paa Odder Højskole, og som bryder sig om en Hilsen fra mig. Glædelig Jul!

Betty Østergaard.

To jyske Sange af St. St. Blicher.

Hver Landsdel i Danmark har sine særlige Sange at synge, Sange, der fremhæver den paagældende Landsdels Natur og det karakteristiske i dens Befolkning. Paa Sjælland synger eller har man sunget med Forkærlighed „Dejlige Øresund“, „Sjælland, Sjælland med Skov og med Sø“, „Paa Sjølund's fagre Sletter“ o. s. v.; men nogen egentlig Sang i sjællansk Dialekt synes Sjællænderne ikke at have kunnet samles om. Derimod har Fynboerne deres meget smukke og ejendommelige Sang i Folkemaalet af Mads Hansen: „Fo ajle di smaa Blomster, dæ dow er te i Aar“. Den giver en levende Skildring af Øens farverige Natur, dens Blomster og Bøgeskove. Det er, som Folket smiler og synger een i Møde gennem denne Sang, alt er saa let, lyst og legende. Ogsaa Sønderjyderne har deres særlige Sange, der selvfølgelig er præget af Kampen dernede. „Du skønne Land med Dal og Bakker fagre“, „Det haver saa nyligen regnet“, „Der er vel Dag til Suk og Graad“ o. s. v. De har ogsaa Sange paa Folkemaalet, hvori det mere karakteristiske hos dem kommer frem. Tænk paa saadanne Sange som Karsten Thomsens: „I Sønderjylland der er æ føjt“, „De waar en Daw i Høstens Ti“, og Lohmanns: „Den Ti, te do drøw fra mæ, da bløw a saa aaljen“, o. fl. Men i dem alle klinger der som Baggrund for baade Haab og Længsel en dyb og stille Vemodstone, der for en Del har sin Grund i den gennem Tiderne standende Kamp; men den stille Vemod ligger ogsaa i Folkets Natur, noget, der er et Grundpræg hos alle Jyder.

Nu kan det jo nok være, at de omtalte Dialektsange i Tidens Løb vil blive gemte og glemte, fordi de trods alt vel ikke har den Lødighed, som en Sang maa have, for at den bestandig kan synges, enkelte, og da navnlig af de sønderjydske, er jo ogsaa knyttet til bestemte Begivenheder i vor Historie og vil af den Grund lidt efter lidt blegne og tabe sin Interesse. Derimod kan man vist med Sandhed sige om nogle enkelte jydsk Sange, at de vil bevares for Tid og Evighed, saalænge der er dansk Sang til, fordi de rammer paa et Haar det karakteristiske i den jydsk Natur og tegner dermed samtidig det dybeste i Folkets Karakter. Jeg tænker her paa 2 Sange i jydsk Folkemaal af St. St. Blicher: „Jyden han er stærk og sej.“ og „Mads Doss han var en kon Koltringsknæjt“. Navnlig vil den første leve til alle Tider og synges med Stolthed af det jydsk Folk, fordi den netop udtrykker dets Adelsmærke.

Nu i Anledning af St. St. Blichers Jubilæumsaar kan det sikkert være af Interesse at gøre sig bekendt med disse to Sanges Historie. —

I. „Jyden han er stærk og sej“.

I 1839 kaldte St. St. Blicher sammen til Folkefest paa Himmelbjerget. Tusinder af Mennesker efterkom hans Opfordring. Blicher skrev i Randers Avis om Festen: „Her var Generalen og Soldaten, Greven og Bonden, Præsten og Degnen, Barnet ved Brystet og Oldingen med Sølvhaaret. Den, der til daglig Brug bar Rang og Titler, havde paa denne sande Folkefest ingen anden end „Dan-nemand“.

Men desværre fik disse Himmelbjergfester en baade hurtig og trist Ende, fordi der gik grimme, men usande Rygter om Spentruppræstens Drikfædighed. Disse Rygter skræmmede Folk bort fra ham. —

Blicher var skuffet, han havde ventet sig meget af disse Fester. Hensigten med dem var jo at opflamme og nære Kærlighed til Fædrelandet.

Imidlertid forsøgte han i 1846 endnu engang at vække Opmærksomhed for disse Fester, men paa et andet Sted. Paa det skønt beliggende Hohøj ved Mariager tænkte han sig Fortsættelsen af disse Friluftsfester. Han skrev og skrev i Randers Avis for paany at vække Folks Interesse, men det syntes, som om en saadan Fest ingen Sympati havde, vel sagtens fordi man ingen Agtelse længere havde for Blicher, og da ogsaa fordi man ingen Forstaaelse havde af hans Kongstanke: at vække det nationale i Folket. Da ingen Sympatitilkendegivelser kom frem i Bladene, blev han utaalmodig og skrev en Artikel i Randersbladet med Overskriften: „Det ringer tredie Gang.“ I denne gør han et sidste Forsøg paa at opflamme til Handling og udtaler, at han til Festen har skrevet to Sange, en Nationalsang: „Havet bruser, Stormen suser“, samt en ny jydsk Provindsialsang, hvortil en af vore fortrinligste Tonedigtere H. C. Simonsen har skrevet Melodi. Denne „ny jydsk Provindsialsang“, som Blicher omtaler i sin Artikel er netop Sangen om „Jyden“, som han har digtet i den Tid, da han opfordrer Folket til at samles til Fest paa Hohøj, og da han samtidig mærker Folks Kulde og Tilbageholdenhed.

Der blev imidlertid ikke Brug for Sangene paa Hohøj, eftersom der ingen Fest blev 1846. Da ingen meldte sig som Deltagere i Arrangementet, lod Blicher indrykke følgende Linier i Randersbladet: „Da jeg ikke ene og alene kan indrette og forestaa den antydede Folkefest paa Hohøj, saa nødes jeg til for mit eget vedkommende at afsige den“.

Sangen om de „Seje Jyder“ blev nu lagt hen. Det er først et Aarstid efter Blichers Død, den dukker op i Aalborg Stiftstidende d. 11. Maj 1849, og formodentlig er det Komponisten H. C. Simonsen, der har reddet den fra Forglemmelse. Han har vel ment, at den kunde have sin Mission, netop som den patriotiske Stemning gik over det danske Folk, og den fik en mægtig Mission, idet den blev Soldatervise for Jyderne, da de gik paa ved Frede-

ricia. I 1848, kort efter Krigens Udbrud, blev den sjællandske Soldatervise til. Med „Den tapre Landsoldat“ drog Soldaterne fra København for at kæmpe ved Bov og Slesvig. Men i 1849 mødtes Sjællænder og Jyder hver med sin Opsang, der er yderst forskellig i sin Grundstemning. I „Den Gang jeg drog af Sted“, er det Gaapaamodet, der præger Visen. I „Jyden“ derimod er Grundpræget det støtte og rolige, det faste, der ikke viger „far de uhn han haar gjent hen“. Det skal gaa meget haardt til, før Jyden giver op og vender Ryg for den Overmagt, der har traadt ham over Tærne.

En gammel Veteran fra Treaarskrigen, der forlængst er død, har fortalt mig, at da de danske Soldater ved Isted havde jaget Tyskerne paa Flugt, og de efter endt Dagværk stod paa Dannevirke, da udløstes den Spænding, de havde været i, med Sang. Det Kompagni, han stod ved, kom marscherende til „Jyden han er stærk og sej“, og han, der havde været i mange Slag, glemte ikke paa sine gamle Dage, da de syngende denne Sang drog gennem Slesvigs Gader og ud paa Dannevirkevoldene.

Siden har „Jyden“ været Jydernes egentlige Nationalsang; thi som det er nævnt, den udtrykker kort og knapt det jydskes Folks Adelsmærke.

II „Mads Doss —“

I Novellen „Kærlighed paa Dagvognen“ er det den kaade Per Spillemand, der synger, „Mads Doss han wa en kon Koltringsknægt“, for sine Medrejsende, mens Dagvognen fra Randers til Hobro ruller ind paa Lyngheden.

Det er en Vise om Kærlighed mellem de to, der passer Faar, Mett' Kjølvro og Mads Doss, og som har deres Tilhold ude paa Heden.

Mads Doss er ingen opdigtet Person, han boede i Thorning og hørte til Blichers Sognebørn. Egentlig hed han slet ikke Mads Doss, men derimod Mads Christensen. Hans Hustru hed heller ikke Mett', men Else og var fra Ørre ved Herning. Der fortælles om hende, at hun var

et stort, stærkt Fruentimmer, noget grovkornet, der holdt af en stor Skraa. — Angaaende Dossnavnet forholder det sig saaledes, at Mads har faaet Stedets Navn. Hans Gaard hed Dossgaard og laa ved Dossbjerg paa Thorningehede. Der var ikke særligt propert i Madses Hjem, baade Høns og Grise havde fri Adgang til Opholdsstuerne, og der blev nok aldrig rigtig gjort rent. Om Mads Doss fortælles det, at han just ikke var nogen Skønhed; han skal have været frygtelig skeløjet, og man havde paa hans Egn den Talemaade, at hvis et Kreatur var sygt, kunde det kureres fuldstændigt, om man kunde faa Mads Doss til at se lige ind i Stalden. Naar Mads gik til Kirke, hvad han ofte gjorde, men mest for at drille Degnen, havde han rød Tophue paa, Knæbenklæder af Læder, der en Gang havde været hvide, Tætknappet Vest og Trøje, hviduldne Strømper, samt hvidskurede Træsko forsynet med Halmvidsker. Saadan klædt drog Mads til Kirke og satte sig i Stolen næst ved Degnen for at kunne overdøve ham, og det kunde han let, fordi han havde en skingrende Fistelstemme, der beherskede hele Kirkerummet.

Om selve Sangens Indhold er der kun en Mening, at den giver et storladent Billede af Faarevogternes ensomme Liv ude paa Heden, hvor ingen Grænser kendes, den synes som en uendelig Flade af Lyng, hvori Vinden hvisler saa monotont. Omkvædet i Sangen er som jodlende Toner, der i det store Hedeøde ikke møder nogen Hindring, de „gjaller“ saa langt „owwr Mosser og Kjar“, det er, som de ikke dør hen, men fortsætter helt der ud, hvor Himmel og Jord gaar i et. —

Ogsaa denne Vise vil leve længe, for det første fordi den er skrevet i et ægte rent jydsk, for det andet fordi den levende fortæller i ganske jævne og stilfærdige Vendinger om to Menneskers daglige slidsomme Færd og deres Kærlighed til hinanden, og endelig for det tredje fordi denne Vise i Kraft af sit Indhold og sin Form er stærkt i Slægtskab med vor Folkevise. —

Thorv. Madsen.

„Din Ven Far“.

Bjørnsons Datter Bergliot (senere gift med Sigurd Ibsen) opholdt sig i sin Ungdom nogle Aar i Paris for at uddanne sin Sangstemme. I den Tid skrev, som rimeligt var, hendes Far en lang Række Breve til hende. Da han var død, udgav hun dem, med enkelte „Strygninger“, og føjede nogle nyere Breve til.

Denne Brevsamling er overordentlig fængslende Læsning. Dels kommer man gennem Brevene midt ind i Tidens Røre, idet Forf. med sin sædvanlige friske Aabenhed beskæftiger sig med en Mængde Forhold og Personer, som han har indenfor sin meget vide Synskreds, og dels aander der en saadan Duft af Varme og Forstaaelse og hjertelig Fortrolighed mellem Far og Datter ud af, hvad han skriver om personlige Forhold, at man uvilkaarligt føler sig betaget deraf og er lige ved selv at blive Part i Sagen. I denne Sammenhæng er det saare betegnende, at næsten alle Brevene er underskrevne: „Din væn far“. — Din Ven Far — det er en Sammenstilling, som jo i Grunden burde være selvfølgelig, men som ikke desmindre lige straks virker overraskende.

De allerfleste Forældre holder af deres Børn. Blodets Baand gør sig jo gældende. Men i Kraft af Aldersforskellen og den dermed sammenhængende Uoverensstemmelse i Livsindstillingen, bliver Forholdet vistnok i Almindelighed skævt. Derved behøver ikke at forstaaes, at man kommer paa Kant med hinanden, at det ikke „gaar godt“ mellem Forældre og Børn. Men det er, ligesom Forholdet har en Hældning. Man er ikke paa Linje med hinanden, eller skal vi bruge et moderne Udtryk og sige, at man har ikke samme Bølgelængde. Dette kan jo nok ikke være anderledes, mens Børnene er smaa. Da maa Far og Mor være „de store“ og „de kloge“, de, som giver Raad, ja,

baade byder og forbyder. Men efter som Børnene vokser til og efterhaanden overtager sig selv som voksne, ansvarlige Personer, vilde det sikkert for begge Parter være en stor Lykke, om der jævnsides med (og naturligvis ogsaa i inderlig Forbindelse med) Blodets Baand, Slægts-Samhørigheden, kunde opstaa et solidt Venskab, paa lige Fod og med alle de Ytringsformer, som gode Venskaber nu engang forstaaer at skaffe sig.

Mon der ikke er mange Forældre, som føler sig trykkede af, at de ikke lever i et saadant rigtigt Venskabsforhold til deres store Børn? Man holder af hinanden paa begge Sider, — det er der ikke noget alvorligt i Vejen med. Men omgaas hinanden i fuld, fri og glad Fortrolighed som gode Venner, — det vil ikke rigtig lykkes. — Vi har vel ikke faaet begyndt i Tide, vi Forældre. Vi har altfor længe gaaet og holdt paa vor Aldersforret. Og navnlig har vi ikke været paa vor Post under de kritiske Overgange, hvor vore Børn, maaske uden ret selv at være klare over det, ledte efter Venner og paa den anden Side var overfølsomme overfor det, som forekom dem at true deres personlige Selvstændighed. — Da skulde vi have været der med vort Venskab, ikke paatrængende, men fint og varsomt.

Vort Forhold til vore Børn ligner vist i Grunden undertiden det kunstige Forhold, der er mellem en Høne og de Ællinger, hun ruger ud. Vi synes, Børnene gaar for dristigt i Lag med alt det nye. Vi føler os foruroligede af, at deres Smag og deres Interesser afviger saa meget fra det os tilvante.

Men vi er jo ikke Høns med Ællinger. De er jo — disse Børn — Kød af vort Kød og Blod af vort Blod. Kan vi ikke boltre os i Tidens Bølger, som de, saa kan vi dog vise dem vor gode Vilje ved at soppe lidt ud til dem. Saa smiler de maaske ad os, fordi vi ikke „kan“, som de. Men meget hellere det, end at de — selv mørke i Blikket — skal se os staa med mørke Miner paa Strandbredden, fulde af Kritik og Bekymring.

Saa gamle og stive vi end maaske er blevne, saa er dog mange af os hjertensenige med Hostrup deri, at

*„— med det bedste frelst
følges vi allerhelst
af en Slægt, der selv har Ild og Kræfter,
ej en, der tam og tom,
blot i sin Svaghed from,
kun kan tralle vore Viser efter.“*

Naturligvis: Ogsaa Venskabet mellem Forældre og Børn forudsætter Gensidighed i god Vilje til Forstaaelse i Fortrolighed, i Offervilje. Men hvorfor skulde denne Gensidighed udeblive, om Sagen blot bliver greben rigtig an?

I hvert Fald: Det er Forsøget værd, om der ikke fra begge Sider kunde gøres noget — i al Stilhed, men netop derfor saa meget mere ægte — for at grundlægge og uddybe dette værdifulde Venskabsforhold mellem de hinanden nærmest staaende Repræsentanter for den gamle og den unge Slægt.

Der er haardt Brug for det, ikke mindst i disse Tider, hvor saa meget er i Ulave.

Men Arbejdet paa at opbygge et omfattende Venskabsforhold mellem gamle og unge maa jo gøres i det enkelte Hjem og i det dybt personlige. Det kan aldrig blive en Skolesag eller et Forretningsanliggende. Hvilket jo ikke udelukker, at vi gennem Fællesskabet i de større Kredse kan være hinanden behjælpelige med at faa styrket hos os hver især det Personlighedsliv, der skal give Venskabet Indhold.

I Hundredaaret for Bjørnsons Fødsel kan vi passende laane hos ham det Løsen, under hvilket vi vil samarbejde i denne Sag.

Ogsaa de, som ingen Far eller Mor har, og de, som ingen Børn har at være Far eller Mor for, vil dog kunne skønne lidt om den dobbeltsidige Rigdom, der ligger i den korte, men kraftige Sammenstilling:

„Din væn far“.

Jakob Lykke.

Kriserne.

Den nuværende Verdenskrise er et ægtefødt Barn af Krigs- og Efterkrigstidens Inflations- og Nutidens desperate Isolationspolitik.

Som Krisen arter sig her i Danmark, har man fra visse Sider kaldt den en Produktionskrise. Dermed mener man, at der er til Stede i Verden en Overproduktion af Varer, som har skabt Misforhold mellem Tilbud og Efterspørgsel. De ældste og fremdeles mest udbredte Opfattelser gaar da ogsaa i ubestemt Almindelighed ud paa, at Krisernes Aarsag skyldes Overproduktion.

James Mill, engelsk Nationaløkonom, Historiker og Filosof, Fa'r til den endnu mere kendte Nationaløkonom John Stuart Mill, bestred imidlertid Muligheden af en saadan almindelig Overproduktion. Han opstillede den bekendte Sætning: „Produktionen vil aldrig frembringe et Tilbud uden ogsaa at frembringe en Efterspørgsel, begge Dele samtidig og i samme Omfang.“

Den samme Anskuelse deltes og udvikledes nærmere af senere Nationaløkonomer, som har hævdedet, at naar man producerer for Afsætning, saa er det altid for til Gengæld at kunne købe andre Produkter, og at Produktionen som Helhed derfor aldrig kan blive for stor; men at den vel undertiden kan være lagt an i en fejlagtig Retning, hvorved der altsaa kan blive Overflod paa enkelte Varer og Mangel paa andre.

Andre har hævdedet: Ikke for mange Varer, men et for ringe Forbrug, er Krisernes Aarsag. Robert Malthus søger Forklaringen til denne Foreteelse i de riges frivillige Forbrugsindskrænkning. Atter andre ser den i de fattiges ringe Købeevne, som atter bundes i den uheldige Fordeling, idet Arbejderne faar for ringe Andel i Udbyttet. Krisen bliver saaledes nærmest en Fordelingskrise. Og betegner vi den nuværende Tilstand som en Gælds-

og Fordelingskrise, rammer vi vist saa nogenlunde i Centrum.

Stuart Mill stiller Spørgsmaalet i en ny Belysning og kommer til det Resultat, at Kriserne hovedsagelig fremkaldes ved Kreditmisbrug. Mon han ikke i nogen Maade forveksler Aarsag og Virkning. Kreditmisbrug er dog vist ikke Krisernes Aarsag, men bevirker vel, at man har ikke Evne til at komme igennem Kriserne, naar disse melder sig. Et Eksempel: En Mand overtog 1914 — altsaa før den store Prisstigning satte ind — en Landejendom paa Størrelse 125 Td. Land, Danmarks bedste Jord. Prioritetsgæld 70,000 Kr. I Dag har han paa den samme Ejendom en Prioritetsgæld paa 130,000 Kr. plus 30,000 Kr. i løs Gæld. Dette er naturligvis Kreditmisbrug, men jo da egentlig ikke Aarsag til Krisen. Derimod er det sikkert, at havde Manden disponeret anderledes og i de gode Tider lagt noget til Side, havde han nu haft Midler til at staa Krisen igennem.

Et Spørgsmaal melder sig, naar vi tænker paa vort eget Land: Hvordan kan det være, at alle mer eller mindre sindsforvirrede Ideer eller Bevægelser har deres Udspring og stærke Tilslutning i Jylland? Jyderne er jo ellers i Almindelighed ret fornuftige Mennesker. Man har undertiden kaldt dem Forstandsfolket i Danmark, — uden at man naturligvis dermed har villet beskyldt alle vi andre for at være Idioter.

Fynboen er vist mere hjemstavnsbunden; han sælger ikke gerne sin Fædrenegaard, hvor „Far og Farfar førend ham har harvet,“ selv om der bydes ham en Overpris. Jyden er mere kosmopolitisk indstillet. For ham er Hjemmet der, hvor han kan tjene de fleste Penge. Dette være sagt i al Elskværdighed til de ellers dygtige, brave og hjælpsomme Jyder, som jeg har levet 20 lykkelige Aar iblandt.

Der blev under og efter Krigen handlet med Ejendomme i Jylland som vist ingen andre Steder i Landet. Men for hver Gang, en Ejendom skiftede Ejer, steg Prioriteterne. Naar saa Krisen kommer, ramler det hele, og de mærkeligste Ideer kan vinde Indpas. Kreditmisbrug og Overprioritering af Ejendommene er saaledes den væsentligste Aarsag til, at man ikke har Midler til at staa Krisen igennem. (Jeg taler naturligvis ikke her om de mange i By og paa Land, som tvungne af de forrykte Forhold

maatte købe til Overpris, hvis de i det hele vilde i Gang med noget). Men ellers kommer man nu engang ikke uden om, at saadan ligger Landet. Det forekommer mig derfor at være en letsindig Tale, naar det fra visse Sider stadig hævdes, at Prioritetsgælden kan Landbrugerne sagtens klare; det er Ejendoms-skatteerne, der trykker dem i Knæ. Renten af Landbrugernes Prioritetsgæld andrager 175 Mill. Kr. aarlig, deres samtlige Ejendoms-skatte omkring ved 50 Mill., hvoraf kun de $4\frac{1}{2}$ Mill. gaar til Staten, medens Amterne og Kommunerne modtager Resten. Det er muligt, der kan ske en retfærdigere Omlægning af Amtsskatteerne. Men ellers er det snart ved at være den eneste retfærdige Skat, vi har tilbage. Og ophæver vi den Prioritet i Ejendommene, som Samfundet har forud for Laaneprioriteterne, vil Resultatet blive, at saa snart den første Lysning atter melder sig i den økonomiske Situation, vil Ejendommene stige med et Beløb, der svarer til 50 Mill. Kr. i Renteudgifter. De 50 Mill., der altsaa hidtil er brugt til Samfundets Fællesopgaver, vil for Fremtiden gaa i private Spekulanter's Lommer.

Karl Marx hævdede som bekendt, at Aarsagen til Kriserne, som i det hele til alle Samfundsonder, har sin Rod i selve det privatkapitalistiske System. Saa længe Produktionen drives af private Driftsherrer under indbyrdes Konkurrence, vil den efter hans Mening altid gaa paa Slump, baade hvad Omfang og Retning angaar.

Der er vel baade noget rigtigt og noget urigtigt i de mange forskellige Teorier. Men man kan sikkert godt slaa fast, at om Overproduktion kan der aldrig i den Forstand blive Tale, at der altsaa skulde kunne fremstilles saadanne Varemængder, at ingen vil købe dem. Dertil er der endnu alt for mange Mennesker i Verden, som mangler det nødvendigste til Livets Behov. Vi husker Hjemløsetoget for nogle Aar siden her i Danmark. Senere har vi hørt om de store Hungervandringar baade i Amerika og i England. Der er altsaa ud over Verden flere Millioner Mennesker, som gaar i Pjalter og Laser, ikke har det, hvortil de kan hælde deres Hoved, og ikke aner, hvor de skal faa det daglige Brød fra. Saa længe det er Tilfældet, maa man indstille Talen om Overproduktion.

Derimod vil jeg ikke benægte, at der vel nok undertiden ved fejlagtig Forudberegning af Behovet kan opstaa lokal Overproduktion af enkelte Varer, særlig saadanne, som ikke er transportable, f. Eks. Huse. Der kan saaledes i en By bygges Ejendomme ud over Behovet. Saa har vi som i sin Tid i Esbjerg det, man kalder et Byggekrak. Kreditmisbrug kan ogsaa friste en Kommune til at bygge ud over, hvad den finansielle Stilling egentlig tillader. Vi husker Situationen i København med Udbydelse af Kommunens Ejendomme til Salg.

Der kan vel ogsaa opstaa en relativ Overproduktion i den Betydning, at der bliver en saadan Overproduktion paa en enkelt Vare, at den bliver usælgelig til Priser, som dækker Produktionsomkostningerne, eller som Forbrugerne med andre Ord har Raad til at betale. Men dette vil jo imidlertid atter sige, at Forbrugs- evnen eller Købeevnen er for ringe, og at altsaa Kriserne utvivlsomt hænger sammen med Fordelingen og den store Ulighed i Befolkningens økonomiske Kaar.

Tænker vi paa den nuværende økonomiske Verdenskrig, minder os i Minde det gamle klassiske Ord; „Vidste du, min Søn, med hvor liden Forstand Verden bliver regeret.“

Vi almindelige Mennesker, som kun til Husbehov har studeret Statsvidenskab og Nationaløkonomi, ser kun een Vej ud af den økonomiske Krise: Man maa ophæve alle Toldmure, slette al Krigsgæld og alle Erstatninger. Vandrer man, som det foreløbig ser ud til, videre og videre ad Toldvejen, maa vi i Sandhed være forberedt paa strenge Tider. Told er et af Nationalegoismens mest sindssvage Paahit. I et primitivt Samfund, hvor Mennesket er Selvforsyner, kan det ingen nævneværdig Skade gøre. I det moderne Samfund med dets Arbejdsdeling og rige Vareudveksling er det intet mindre end en Forbrydelse, en Overtrædelse af en af Livets mest fundamentale Grundlove. Det skal nok vise sig, at den retfærdige Straffedom rammer Tolderen selv. Det var ud fra denne Forstaaelse, at den tyske Storhandels Mænd for snart et Aar siden protesterede mod den tyske Smørtold. Det var vel ogsaa nok i egen Interesse, de protesterede; men de saa tillige, den som et tvægget Sværd vilde vende sig mod Tysklands eget Bryst.

Beskyttelsesmændene i U. S. A. gjorde i sin Tid Protektionismen populær ved at døbe den „the American System,“ skønt Systemet i Forvejen var godt kendt i Europa.

Det er maaske nok dette System — i Forbindelse med Verdensudviklingen de sidste 18 Aar, — som har bragt 20 Milliarder af Verdens Guldbeholdning ind i de amerikanske Bankkældere. (Til Sammenligning anføres, at Frankrig har de 10 Milliarder, og at Restbeholdningen, 14 Milliarder, er fordelt til den øvrige Verden.) Men det er samtidig dette System, som har bragt Arbejdsløsheden i Amerika op til 15—20 Millioner Mennesker. Hvad gør det, om Systemet bringer alle Amerikas fattige Mennesker til at dø Sultedøden, blot den sidste Guldbarre kommer over Havet til „det store rige, frie Land.“ „Frie“ burde dog vist snart udgaa af Sangen.

Man sætte ikke alt for store Forhaabninger til, at Præsidenten i U. S. A. i fire Aar, fra Marts 1933, kommer til at hedde Roosevelt i Stedet for Hoover. Ganske vist udtalte han under Valgkampen, at Verdenskrisen har to Hovedaarsager, som skyldes de Forenede Stater, nemlig Toldtarifferne og de uovervejede udenlandske Laan. „Jeg vil,“ sagde han, „hvis jeg vælges til Præsident, i Stedet for de bestaaende Toldtariffer, søge at faa gennemført gensidige Toldtraktater.“ Her er aldeles ikke, som nogen har profeteret, Tale om et virkeligt Brud med Systemet.

Det er interessant at lægge Mærke til, hvordan de fleste Mennesker har en uimodstaelig Dragning mod alle, som i paa-faldende Grad har Lykken med sig. Omvendt afkøles deres Følelser øjeblikkelig overfor dem, hvem Ulykken rammer, selv om denne er nok saa uforskyldt. Landflygtige Monarker, slagne Feltherrer, afdankede Politikere og mange andre kan ud fra bitter Erfaring tale med om den Sag.

At amerikanske Milliardærer kurtiseredes i Europas fine Kredse, var man længe før 1914 vant til. Men efter Verdenskrigen blev U. S. A. i sin Helhed den Stormilliardær, som kurtiseredes af hele det politiske Europa. Og det gjordes ganske gratis, uden Udsigt til noget som helst Vederlag. Amerika har ikke hidtil tænkt paa at eftergive Krigsgælden, det fornægter stadig det Medansvar for Europas Elendighed, det havde paa-

draget sig ved Deltagelsen i Fredskonferencen, det har gjort Indvandringen umulig og bygget Toldmurene højere og højere mod europæisk Import. Det gør alt sammen intet. Europa ser stadig op til Amerika, og Amerika er sig sin Overlegenhed bevidst. Denne Overlegenhed er simpelt hen bygget paa den uhyre Krigsprofit, Amerika har høstet. Glansen af alt dette Guld kan Europa ikke staa for, det bøjer Hovedet og gør Reverens for den straalende Mammon. Red dig, Europa! som Georges Duhamel siger.

Hverken moralsk eller juridisk vilde der kunne indvendes noget imod, om Europa nu sagde til Amerika: Vi betaler naturligvis vor Varegæld, men Krigsgælden slaar vi en tyk Streg over, I maa jo være klar over, at om I skulde betale jeres gamle Krigsgæld til os fra Frihedskrigens og Slavekrigens Dage med Renter og Renters Rente, vilde den langt overstige den Sum, I mener at have til Gode hos os!

Tyskland skulde endnu efter Traktaten betale ca. 10 Milliarder (10,000,000,000) Kr. med et aarligt Afdrag paa 1500 Mill. Kr. i Erstatninger. Det var mest Frankrig og U. S. A., som skulde have disse Penge. England staar med en Statsgæld paa 137 Milliarder (137,000,000,000) Kr. Da man nu i sin utrolige Nationalegoisme vilde være sig selv nok og nægtede som Betalingsmiddel at modtage Varer, men forlangte Guld, brød Tysklands Økonomi fuldstændig sammen, og de maatte have Hensland med Betalingerne. England gik bort fra Guldmøntfoden, og til Skade for Danmark tumler det gamle Frihandelsland med svære Toldplaner og med Tanken om at blive Selvforsyner.

Rom kunde ustraffet udslette Karthago. Men som den fhv. tyske Rigskansler Brüning engang sagde i en Radiotale, er Tyskland ikke Karthago. Til Forskel fra Oldtiden er de moderne Folkeslag blevet indspundet i en Verdensøkonomi, som medfører en voksende indbyrdes Afhængighed.

Kun den Hævnlyst og Dumhed, som dikterede Versailles-Traktaten, vægrede sig ved at se, at Europa ikke uden Fare for sit eget Liv kan blive belemret med en hensygnende Kæmpekrop i sin Midte. Bliver een af de store Nationer lammet i sin Virksomhed, gaar det ufravigelig ud over de andre. Denne Lære er man længe om at nemme.

Men ogsaa her skal den gamle Lære om Nemesis, der staar Vagt i Verden og ikke lader nogen Lovovertrædelse gaa ustraffet hen, før eller senere ske Fyldest.

Furierne, sagde de gamle, er Retfærdighedens Tjenere. Og om selve Himlens Sol var Lovbryder og forlod sin Bane, de vilde straffe den. En fuldkommen Retfærdighed balancerer Vægt-skaalene paa alle Livets Omraader. Enhver Forbrydelse straffes, hver Dyd belønnes, hver Uret gøres god — i Stilhed og Ufejlbarelighed. Læg en Lænke om din Næstes Fod, og den anden Ende binder dig selv lige saa fast. Hvo ilde raader, ilde raades. Fanden er et Æsel! Saaledes staar der skrevet, for saaledes er Livet. Og saaledes er Loven ogsaa i Nationernes Liv.

Vi har da kun at haabe, at Dumheden og Nationalegoismen i Verden, inden det bliver for sent, vil blive afløst af Klogskab og fredeligt Samarbejde — ud fra den Livets Lov, at hvad der gavner mig, gavner ogsaa min Nabo og omvendt. Først naar det erkendes, og der handles ud fra det Synspunkt, vil der være Mulighed for en ny økonomisk Opgangsperiode i Verden.

C. P. Corneliussen.

Et Motto.

Vaagen, dansk, kristen Ungdom.

Det er de danske Ungdomsforeningers Motto; det skulde være al dansk Ungdoms.

Et Motto er som en Overskrift over et Indhold eller som en Indskrift paa en Fane. Det nævnte Motto burde være den bærende Ide i al dansk Ungdoms Liv, ikke mindst for den Del af Ungdommen, der regner sig for Elever af den danske Folkehøjskole, fordi man har Lov til at gaa ud fra, at de, som virkelig har levet med i og har ladet sig paavirke af det Liv, som leves der, ogsaa har erfaret lidt om, at de tre nævnte Begreber er Udtryk for Grundkræfterne i danske Menneskers Liv.

vaagen:

Man kan være vaagen i mange Retninger, f. Eks. ogsaa naar man skal paa Bal, — selv om man ogsaa sover Dagen efter. Men at være vaagen i egentligste Forstand vil sige at være opvakt og modtagelig for alt, hvad der kan vække og nære et sundt og sandt Menneskeliv. Øret opladt for det ægte og rene i Tale og Sang. Aabent Øje for alt, hvad der er smukt i Natur og Menneskeliv.

At være vaagen er Forudsætning for det følgende.

dansk:

At være dansk betyder jo ikke blot et ydre statsligt Tilhørsforhold. Danskfølelsen har sin Rod i det dybt tillevede, udsprunget i en Følelse af Fællesskab i Oprindelse og Kaar.

Til dette at være dansk hører Glæden over vort danske Sprog, vor Moders Maal (Maal, oldnordisk-Stemme).

Til Forretningsprog kan et hvilket som helst andet Sprog maaske være lige saa godt og hensigtsmæssigt som vort. Men skal vi finde Udtryk for vore inderste og dybeste Følelser og Tanker, sker det sikkert bedst paa det Maal, vi lærte som smaa. Dette skyldes vel det Følelsesforhold og de Minder, Ordene fremkalder hos os. Sproget er Sjælens Dragt og tjener som Udtryksmiddel for det Livsindhold, et Menneske ejer. Vort Modersmaal er ikke blot de fattige Ord, hvormed vi søger at gøre os forstaaelig for hinanden; men det rummer alt, hvad der i Nutid og Fortid er tænkt og sagt i Ord og Bog.

At være dansk betyder ogsaa at føle Samhørighed med dem, der var før os. Uden dem vilde vi intet være. Aandeligt talt staar hvert Slægtled paa Skuldrene af det foregaaende. At have Sans for Sammenhængen i Slægternes Levnedsløb giver Mening i Tilværelsen, giver mere Forstaaelse af mange Nutidsforhold,

Blot et Eksempel: Efter Nederlaget 1864 vokser den danske Nations Levekraft under Løsenet: Hvad udad tabes, skal indad vindes. Den ene Højskole rejstes efter den anden, Landmændene sluttede sig sammen i økonomiske Foretagender, Andelsmejerier, - Slagterier og - Eksportforeninger o. s. v. Kort sagt: Vi fik den Genrejsningstid, som paa mange Maader danner Forudsætninger for vor Tid. Det bekræftedes atter, at det er i svære Tider, Viljen til Livet skal staa sin Prøve for det enkelte Menneske saavel som for et Folk.

Nu har vi haft en Verdenskrig, hvis Eftervirkninger vi i høj Grad mærker den Dag i Dag. Den har sat mange vigtige Spørgsmaal paa Dagsordenen, saa der i Menneskesindene er sket en absolut og afgørende Forskydning. Vi er paa en ret haardhændet Maade blevet vækket til Erkendelse af, at vi ikke kan blive ved at synge, som Aakjær sang i sin Tid : „Du Pusling Land, som hygger dig i Smug, mens hele Verden brænder om din Vugge.“ Ungdommen af i Dag er mere internationalt indstillet end tidligere Slægtled var det. Danskfølelsen har nok Tag i

Ungdommen nu som før, men den har skiftet Karakter. Der er mange, der maa sige: „Jeg er ikke først og fremmest dansk; men jeg er først og fremmest Menneske fælles med alle Jordens Mennesker i Liv og Opgave, fælles med dem om at skabe de bedst mulige Livsvilkaar baade timeligt og aandeligt, og jeg søger at løse min lille Del af Opgaven ved at fylde min Plads saa godt som jeg kan. Med det i Sind er jeg dansk, ikke i Modsætning til, men i Fællesskab og Samarbejde med andre af Jordens Folk.“ Men vi kan aldrig lære at forstaa de andre, før vi virkelig er kommen i Forhold til vort eget. Kærlighed og Forstaaelse skal begynde hjemmefra, indefra. Her har Hjemstavnsbevægelse og -digtning sit store Værd. Gennem den har brede Lag i Befolkningen faaet Følelsen af, at vi ejer et personligt, et rigt aandeligt Liv i det at være danske. Den nationale Følelse har faaet dybere Klang og rigere Indhold.

kristen:

Ved det kristelige forstaaer jeg alt det af Tanker og Følelser i et Menneske, der drager mod Kristus. Hvis disse Tanker og Følelsen er stærke nok, vil vi prøve paa at ligne ham, hvilket igen vil give sig Udslag i vort daglige Liv. Det kristelige er ikke blot noget, man taler om, men noget man lever i som en Virkelighed. Undertiden er Dragelsen mod Gud ikke stærk nok. Tit nok maa vi bittert erkende, at vi ikke lød Guds røsten i vort Indre, og vi maa bøde derfor. Det kan synes, som om Kristendommen har saa lidt Magt i Menneskesind. Tilsyneladende er der mange, der lever en kortere eller længere Tid af deres Ungdom uden at have Brug for Gud. Maaske har Kristendommen dog større Betydning i det enkelte Menneskes Liv, end det ser ud til. Spørgsmaalet: „Er det sandt, at Kristus har levet, eller er det kun noget, Mennesker har fundet paa?“ ligger dybest i Sindet. Man opdager det ved Samtaler paa to Mands Haand eller i mindre Kredse. Endnu mere bekræftes det ved den

spørgende Stilhed, der hersker i en Forsamling af unge, naar en Taler berører de højeste og dybeste Spørgsmaal, vel at mærke, naar Taleren fører et ærligt og redeligt Vidnesbyrd ud fra et personligt Livsforhold med Gud. De fleste unge føler godt, at hvis Spørgsmaalet om Guds Tilværelse virkelig med Sikkerhed blev besvaret benægtende, vilde deres Liv blive tomt og fattigt. I den gode Tvivl kan der netop være Betingelser for at komme i personligt Forhold til Kristendommen, saa det kristelige kan erfares som en Virkelighed, som en Realitet i et Menneskes Liv, saa dette leves i saa stor Rigdom, som det er Tanken, Menneskeliv skal leves.

Saa er „vaagen, dansk, kristen!“ da et festligt, men krævende Motto at leve sit Liv under. Vil man Maalet, maa man ogsaa ville Midlerne. Vi fødes til at være danske og døbes til at være kristne. Men det er jo saa, at lever vi ikke deri, bliver det kun tomme Ord uden Indhold. I nogle Ungdomsforeninger er Mottoet vaagen, dansk, kristen vist kun et Skilt til Pynt. Men det skal indrømmes, at i de fleste Ungdomsforeninger under D. d. U., som jeg kender, gøres et godt Arbejde for at føre de unge i Forbindelse med de Værdier, der kan give deres Liv virkeligt Indhold og hjælpe dem til at finde sig selv som danske og kristne Mennesker.

Kan disse Foreninger arbejde efter deres Bestemmelse, gør Højskolen vel i at vedkende sig dem. Ungdomsforeningerne maa i Arbejdet søge de samme Grundkilder og under sine Forhold give det samme som Højskolen. De første Ungdomsforeninger blev da ogsaa til som Udslag af interesserede Menneskers Trang til at føre Højskolens Tanker og Liv ud i den hjemlige Kreds af unge. For adskillige blev Ungdomsforeningen Forgaard til Højskolen, ligesom der er mange unge, som i den fandt et Hjemsted for det Liv, de levede i paa Højskolen. I de fleste af D. d. U., hvor Arbejdet gøres af de unge selv, er Kærnen sikkert gamle Højskoleelever.

Men dette udelukker naturligvis ikke, at disses Ind-

sats burde være langt større. I hvert eneste Sogn i Danmark er der Mennesker, som har været paa Højskole, og dog er der Egne, hvor man overhovedet ikke kender Navnet D. d. U., og hvor der heller ikke paa anden Maade gøres noget virkeligt for at samle de unge.

Maalet bør være: Et folkeligt, kristeligt Ungdomsarbejde i hvert Sogn i Danmark! Her har gamle Højskoleelever en naturlig og nærliggende Opgave. Desværre kendes det saa lidt paa en Del af vore unge, at de har været paa Højskole. Andre mangler Tro og Mod til at tage et saadant Arbejde op, og uden en vis Varme og Begejstring for Sagen bliver det ingenting til. Men det er da ogsaa en Kendsgerning, at mange, mange rejste hjem fra Højskolen med Følelsen af at have mødt det, der gav deres Liv nyt Indhold, og med Sindet fyldt med nye Ideer. Til dem skal Kravet stilles. Til Danmarks bedste Ungdom rettes Spørgsmaalet: „Hvad bliver det til?“ At være et Idemenneske er ikke det samme som at være et ideelt Menneske. Der maa sættes en Vilje ind paa Ideen.

Alt, hvad der bragte os selv Glæde og højnede vort Liv, faar større Værdi for os, naar vi kan dele det med andre; alt aandeligt Liv er Samliv. Men der kan godt begyndes i det smaa. Der er Eksempler paa, at to, tre vaagne unge, som vil det samme, kan komme til at præge en hel Bys Ungdom. Hvordan Sagen skal gribes an, beror i hvert enkelt Tilfælde paa Sted og Forhold. Forøvrigt vil der altid være et eller andet forstaaende Menneske, der er rede med Raad og Vejledning. Maaske kunde man passende begynde i et Hjem eller andet Steds, hvor der samles en lille Flok unge. Der ligger en betydelig Opgave i dette at stille Krav om Berigelse, naar vi kommer sammen med hverandre. Ikke saadan, at man skal presse sig selv eller andre op, saa der bliver noget kunstigt over det; man skal tale jævnt om jævne Ting; deri ligger en Berigelse og Styrkelse, som vi i Virkeligheden slet ikke kan undvære. Levereglen; „Tal nu sandt

om smaat og stort og jævnt om alt det høje,“ gælder ikke blot Foredragsholdere, men Mennesker i Almindelighed. Tag Sangbogen frem; syng vore gode Sange; det er en god Indledning til at veksle Tanker med hinanden. Eller læs op af „Dansk Ungdom“ eller et af vore andre udmærkede Ugeblade, der har Stof nok til Drøftelse.

Paa denne eller lignende Vis kan ethvert vaagent og interesseret Menneske tage sin lille Del af Opgaven op. Det er værd at minde om, at det, der foregik paa Højskolen, var ikke noget afsluttet og færdigt, men kun en Begyndelse til videre Udvikling. Intet Arbejde af den Art er uden Betydning; det kan fra en lille og uanselig Begyndelse vokse til det store og betydningsfulde, fordi det er i Pagt med Livet selv.

Kære gamle Elever!

Jeg har nu været længe nok ved Odder Højskole til, at en meget stor Del af Aarsskriftets Læsere ogsaa har været mine Elever. Medens jeg sad og skrev mit Bidrag, dukkede nu og da Mindet frem — saa om en Time, saa om en anden, hvor vi talte om disse Ting. Tankerne dvæler ved de mange af jer, som vilde have Betingelser for at kunne være med til at gøre et Arbejde i den anviste Retning frem mod Maalet: En vaagen, dansk, kristen Ungdom!

En Hilsen til jer alle.

Glædelig Jul!

C. H. Daugbjerg.

Det legemlige Arbejde.

Nogle Eksempler paa dets Vurdering gennem Tiderne.

Digteren Carl Ploug har skrevet: „Arbejde er Velsignelse og Ære, ej Trællens usle Kaar, men Frimands Kald.“ Til Arbejde er vi alle kaldede. Menneskets Grundtrang er at virke. Liv og Arbejde hører uadskillelig sammen ligesom Livet og Aandedraget. At Virke-trangen ligger dybt i Menneskenaturen viser sig paa den skønneste Maade hos Børn, lige fra Vuggen af. Kan det blot faa et eller andet til at dingle, saa kan det ligge og glemme sig selv i lang Tid. Naar Drengen leger med Smaa-sten og kalder dem Køer og Heste, sætter dem paa Græs, vander dem o. s. v., ja, saa ser vi voksne deri kun Leg. Men ikke saaledes med Drengen. For hans Fantasi og Følelse er Stenene levende Væsener og behandles som saadanne, saalænge Legen staar paa. — Hvorledes kan en lille Pige ikke være optaget af sine Dukker, hun vasker dem, klæder dem paa, vugger dem i Søvn. Det er Kvindens dybeste Følelse, Moderfølelsen, som spirer frem af Sjæledybet og her gennem Legen aabenbarer sig. Barnets Leg er Barnets Arbejde, hvorved baade dets legemlige og sjælelige Kræfter opøves og udvikles. Gør Barnet arbejds-løst, og det bliver ulykkeligt.

Trangen til at arbejde ligger saaledes dybt i Menneskenaturen. Men i Tidens Løb er der opstaaet forskellige Slags Arbejder, som kan omfattes af Ordene aandeligt og legemligt Arbejde. Og i de gamle Kulturlande blev der sat en dyb Kløft mellem de Mennesker, som havde Aandsarbejde, og dem, som havde Legemsarbejde. De gamle Grækere var med Rette berømt for deres Kunst, Poesi, Filosofi og Skønhedssans. Deres Guder var

Skønhedsideal, Templerne ligeledes. Hvad der kunde udvikle Menneskets Legeme til sin fulde Skønhed var ogsaa agtede Virksomheder: Legemsøvelse af forskellig Slags. Derimod var Haandværk foragtet, fordi det skadede Skønheden. Xenofon skrev omtrent 400 Aar f. Kr. „Haandværket er med Rette ringeagtet, fordi det ødelægger Legemet. Haandværkeren maa sidde sammenbøjet og leve i Skygge.“ Aristoteles skrev: „Haandværkeren skiller sig kun fra Slaven derved, at han ikke er én Mands, men alles Slave.“ I Thaben kunde en Haandværker blive Borger og faa Stemmeret 10 Aar efter, at han ophørte med at bestille noget. I en anden græsk Stat, Sparta, kunde en Haandværker aldrig blive Borger.

Langt under Haandværkeren stod Slaven, som skulde udføre Markarbejdet. Der var langt flere Slaver end Borgere. Selv fattige Borgere holdt Slaver. Disse var i de fleste græske Stater en Handelsvare. Aristoteles skrev: „Mennesker kan ikke undvære Redskaber, blandt disse er nogle levende, andre uden Liv. Slaven er et levende Redskab, der er bedre end alle andre“. Naturligvis, thi Slaven kunde flytte sig selv og holde sig selv i Arbejde. Et meget nyttigt Redskab, men kun et Redskab.

Men Livets Love lader sig ikke uhævnnet trodse. Naar den i Mennesket nedlagte Virketrang ofres paa Forfængelighedens og Nydelsessygens Alter, og alt nyttigt Arbejde foragtes, saa kan et Folk ikke bestaa, men gaar hurtig sin Opløsning i Møde. Det kamplystne Romerfolk fuldbyrdede Ødelæggelsen, saa baade Folk og Sprog uddøde.

Det store Romerrige blomstrede kun i nogle hundrede Aar. Men da ogsaa Livets Love her trampedes under Fødder, gik det ogsaa til Grunde.

Med Kristendommens Komme til Verden udbredes helt andre Tanker: Her er ikke Tale om Træl eller Fri, alle er lige. Den, der ikke vil arbejde, skal heller ikke have Føde. Trællævesenet forsvinder, efterhaanden som Kristendommen faar Magt. Men desværre holdt Pavemagten ikke Kristi Fane højt: at vi er alle lige. Præstevælde og Adelsvælde blomstrer i Læ af Kirken. Og Bonde og Borger maa finde sig i Kaar, som ikke er Fri-mands, men nærmest Trællens. For hened 150 Aar siden frem-

staar den franske Stormand Rousseau, med sine nyskabende Tanker, som ogsaa omfatter Kamp mod Tidens Overkultur og Foragt for Haandværkerne og Bonden. Hans Ord er kraftige og klare: „Er du ikke nødt til at arbejde for at faa Føden, saa lær dog at arbejde for at sejre over de Fordomme, som foragter det. Haandværkerens Arbejde er det mest uafhængige. Haandværkeren er fri, er kun afhængig af sit Arbejde. Agerdyrkningen er Menneskets første Haandtering. Den er den hæderligste, den nyttigste og følgelig den ædleste, som kan udøves. — *Dersom en Mand skammer sig for at arbejde for alles Øjne med sin Høvl eller Spade, saa kan jeg ikke se andet i ham end en Træl af Folks Meninger.*“ Ja, netop Træl.

Rousseaus Tanker vandt frem, særlig efter den franske Revolution. Men endnu er der maaske Trælle, Trælle af Folks Meninger. Dog, hvad der end kan siges, saa er vi dog godt paa Vej til at erkende, at Arbejde er Velsignelse og Ære, og at Lediggang er en Ulykke og Jordbund for al Last. Men som her kortelig omtalt, har det taget over 2000 Aar, før det legemlige Arbejde kom til Agt og Ære her i Europa.

A. Kr. Dolleris.

Tanker ved Aarets Slutning.

Sig nærmer Tiden, da vort kære Aarsskrift igen udkommer. Atter er der gaaet et Aar, siden det sidste Aarsskrift, og vi tænker uvilkaarligt tilbage paa Aaret, der svandt. Tænker paa, hvad det bragte os, Sorg og Glæde, Lykke og Ulykke og mange andre Ting. Vi tænker paa, hvad vi har faaet udrettet i det forløbne Aar. Det er ikke alle, som naaede det, de vilde. Det fleste gjorde det vel ikke. Tiden gaar saa hurtigt. Dagene bliver til Uger og Ugerne til Maaneder, og inden vi ved af det, er Aaret gaaet. Tidens Hjul gaar bestandig rundt, og vi maa følge Trop.

Et gammelt Ord siger: at den Tid, der gaar hurtigst, gaar godt, og det er vel ogsaa sandt. Naar vi arbejder med Liv og Lyst, da gaar Tiden bedst. Og det kan jo heller ikke hjælpe at hænge med Næbbet, for det gør det blot mere vanskeligt i disse Tider, som vi alle ved ikke er allerbedst.

Nogle af vi unge, der har vor gode Stilling eller ogsaa er hjemme ved Far og Mor, kan maaske tænke: Hvad kommer Krisen os ved? Men det maa vi ikke. Vi skal være os vort Ansvar bevidst, for det er jo os, der skal gaa i vore Forældres Spor, os, der skal bære Verden frem, os, der skal kæmpe for det nye. Det kan vi nok ogsaa, bare vi staar sammen. Bare vi har Mod og gaar paa med Liv og Lyst, skal vi nok komme frem. Vi skal dog ikke albue os frem raat og hensynsløst, saa vi træder nogen i Støvet. Nej, vi skal kæmpe i samlet Flok, være Kammerater og søge at være tilfredse, for Tilfredshed er en stor Ting og en god Ting her i Livet. Mange

Mennesker gaar hele Tiden og er saa utilfredse og er aldrig glade. De Stakler! maa man sige. For, det maa da være et trælsomt Liv, ikke at kunne smile og ikke at have Raad til at være glad. Vi kan ikke alle leve paa Livets Solside; men vi kan selv gøre en Del til, at der ogsaa falder Solskin over vore Dage. De fleste af os har jo dog Solskin i Livet. Selv om der maaske ogsaa tit møder os Sorg og Modgang, har vi ogsaa mange lyse Øjeblikke. Øjeblikke, hvor vi bliver revet med, hvor vi føler os i en højere og renere Verden.

Det maa være herligt for en Foredragsholder, naar han mærker Forbindelsen mellem ham og Forsamlingen, herligt at se, at de bliver revet med af hans Ord.

Jeg kan huske fra mine Højskoledage, naar det var et rigtigt godt Foredrag, vi hørte, da sad vi alle med straalende Øjne og lyttende Ansigter. Vi tænkte slet ikke paa, hvad der foregik ude omkring os. Nej, vi levede kun i Nuet. Efter saadan et Foredrag kunde vi godt sidde stille et Øjeblik og tænke dybere over, hvad vi havde hørt. Vi var da glade og tilfredse for alle de gode Ord, vi hørte. De var som Frø, der blev saaet i vort Sind. Frø, som skulde spire og vokse frem og bære Frugt. Alle Frøene har nok ikke spiret frem, saa de er naaet til at bære Frugterne, men mange af dem er. De var saa gode, at det var en Selvfølge, at de maatte spire og vokse sig stærke.

Ja, de kære Højskoledage glemmer man aldrig, de staar for mig som Lyspunkter i mit Liv. De kommer aldrig mere tilbage; men vi har Minderne, og godt vi har dem. Dem er der ingen, der kan berøve os. Tankerne gaar ogsaa tilbage til vor gamle Skole, hvor vi altid er velkomne, og som altid staar aaben for os som vort Hjem.

Dette er mit lille Bidrag til vort ventede Aarsskrift. Og jeg siger: Lad os staa sammen om vor gamle Skole. Lad os være oprigtige Venner og Kammerater, og lad os samles om den smukke Fane, som, vi ved, findes paa

Skolen, og lad os haabe, at mange unge maa flokkes paa
vor Skole og om vor Fane.

*„Flokkes tæt da Danmarks unge,
Aanden fandt paa Raad
til at høre til at sjunge
vokse op til Daad,
at engang I kan med Ære
bort fra Nattens Sky
eders gamle Moder bære ind i Dagen ny“.*

Ellen Rasmussen, Vinteren 31-32.

Gaar der Vej ud af Krisen?

Mange spejder for Tiden efter nye Veje for Afsætning, eller Betingelser for Omlægning af vor Produktion og haaber derigennem at finde Vej ud af Krisen. Sandsynligheden taler dog for, at Hjælpen skal søges gennem Videreføring og større Fuldkommenhed af den Produktionsretning vi slog ind paa for 40—50 Aar siden.

Kvalitetsvarer indenfor Levnedsmiddelproduktionen vil der altid være Brug for under blot nogenlunde normale Forhold; derfor maa vi sørge for, at den Produktionsindskrænkning, vi for Tiden tvinges ind under, foretages saaledes, at vi efter Krisen staar bedre rustet i Konkurrencen end før.

Dette sker først og fremmest ved at skabe yderige Kobesætninger, der kan udnytte en stor Procentdel af det samlede Foder som Produktionsfoder (Betalingsfoder). Som Eksempel paa Betydningen heraf skal fremføres Hads Herreds Fællesledelses Genemsnit for 1931—32 sammenlignet med Gensnt. af 505 Køer med over 200 kg Smør.

Fællesledelses Gensnt. 3358 kg M. 3,83 pCt. F. 143,8 kg Sm. 517 Kraftf. Ialt 2934 F. E.

Køer over 200 kg Smør Gensnt. 5036 kg M. 3,98 pCt. F. 223,6 kg Sm. 899 Kraftf. Ialt 3489 F. E

Aarets Smørnotering var 184,5 Ører pr. kg og Prisen pr. kg Kraftfoder kan sættes til 13,30 Øre, hvilket giver en Udnyttelsespris paa henholdsvis 8,13 og 11,31 Øre pr. hjemmeavlet Grovfoderenhed, og viser, at trods den større Anvendelse af indkøbt Foder saavel i alt som i pCt., har de rigtydende Køer dog betalt vor Avl af Grovfoder med 3,18 Øre = 39,1 pCt. mere pr. F. E., fordi Vedligeholdelsesfoderet (Gratisfoderet) er gaaet ned fra

ca. 50 pCt. til ca. 40 pCt. Ogsaa ved selve Foderberegningen kan opnaas Beparelser. De fleste ved, at Vedligeholdelsesfoderet til en Normalko er 4 F. E. m. 250 g Protein daglig og at Produktionsfoderet er 0,4 F. E. med ca. 60 g Protein pr. 1 kg 4 pCt. Mælk, men ikke alle benytter den foran i Kontrolregnskabsbogen opførte Ekstrakt af Prof. L. Frederiksens Fodertabeller. At enkelte gør det, viser følgende Besætningsgennemsnit fra en af vore bedste Besætninger med ca. 30 Køer og følgende Aarsudbytte 1931—32:

4234 kg M. 4,12 pCt. F. 195 kg Sm. 649 Kraftf. 3190 Ialt F. E. Det giver en Kraftfoderprocent paa 20,4 — efter Teorien 20,6 pCt., altsaa en meget fin Overensstemmelse.

Nedenstaaende skal anføres en Tabel over Kraftfoder i pCt. af det samlede Foder ved forskellig Ydelse.

100 kg Sm.	10 pCt. Kraftfoder.	210 kg Sm.	22 ³ / ₄ pCt. Kraftf.
110	— 11 —	220	— 24 ¹ / ₄ —
120	— 12 —	230	— 25 ³ / ₄ —
130	— 13 —	240	— 27 ¹ / ₄ —
140	— 14 —	250	— 28 ³ / ₄ —
150	— 15 —	260	— 30 ¹ / ₂ —
160	— 16 ¹ / ₄ —	270	— 32 ¹ / ₄ —
170	— 17 ¹ / ₂ —	280	— 34 —
180	— 18 ³ / ₄ —	290	— 35 ³ / ₄ —
190	— 20 —	300	— 37 ¹ / ₂ —
200	— 21 ¹ / ₄ —		

Paa Grundlag af denne Tabel vil enhver kunne beregne sin egen og andres Kraftfoderprocent og foretage Beregninger over de nødvendige Omlægninger af Fodring og Bedrift, for at komme ned paa de opgivne Normer.

De nødvendige Driftsændringer bestaar i en Sikring af, altid at have de nødvendige Græsfoderenheder til Raadighed Sommeren igennem, hvilket ingenlunde behøver at ske gennem Forøgelse af Græsarealet. Erfaringerne viser, at det udmærket lader sig gøre at sætte Græsmerkernes Udbytte op pr. Arealenhed gennem rationel Udlægning, Gødskning og Afbenyttelse. Samtidig vil man i de fleste Brug faa en Del Hø som Suplement til Vinterfoderet.

Ogsaa i Roemarkerne kan Udbyttet sættes op gennem rigtigt Sorts- og Stammevalg i Forbindelse med rigtigt Planteantal og rigelig Gødskning. Kunde vi tage os sammen til at dyrke mere tørstofrige Sorter, vilde vi kunne udnytte flere Roefoderenheder i det daglige Foder og derved frigøre en Del Korn til anden Anvendelse.

Vil nogen hævde, at jeg her har sat Maalet for højt, bl. a. fordi vi ikke har de Køer, der kan give den anførte Ydelse, maa jeg maaske erindre om, at ogsaa her er Udvej — nemlig Anvendelse af gode Tyre. Jeg har sagt det saa tit, og I ved det saa godt, men alligevel skal I have et Eksempel paa, hvad der kan naas i forholdsvis kort Tid. Tre Gaarde i Fensten gik for ca. 10 Aar siden sammen om fælles Tyrehold, og Resultatet ser vi i Dag.

Ydelse, ca. 90 Køer, 1925—26: 3366 kg M. 3,71 pCt F. 139,3 kg Sm. 923 Kraftf. 2875 Ialt F. E.

Ydelse, ca. 95 Køer, 1931—32: 4162 kg M. 4,03 pCt F. 187,4 kg Sm. 829 Kraftf. 3246 Ialt F. E.

Med de før opgivne Priser paa Smør- og Kraftfoder, bliver det godt 100 Kr. mere pr. Ko aarligt til Betaling af Grovfoderet, der er øget i Henhold til ovennævnte Retningslinier.

Mulighederne for Forbedring af Driftsøkonomien er altsaa til Stede, og selv om Tiden nu er en haard Skole at gaa igennem, kan der maaske dog komme noget godt ud af den.

Især hvis vi samtidig lærte at fodre vore Heste med mindre Korn og flere Roer, saa Hesteholdet blev billigere, og Korn til Opfedning af Svin derved rigeligere til Stede.

Ja, hvis ikke det var fordi jeg allerede har beslægtet for megen Plads, kunde jeg godt give en Række Anvisninger paa Forbedringer af Svineholdets Økonomi ved rigtig Fodring helt igennem (altsaa ogsaa af Søerne), Anvendelse af Sukkerroer og Kartoffler, men først og sidst ved Indførelse af rationel Avlsprincipper i vor Svineavl, der hidtil i sin store Almindelighed er dreven alt for meget paa bedste Beskub. Lad os benytte den paatvungne Kontingentering til at rense ud blandt vort Somateriale; vi ved jo godt lidt om, hvilke Søer det er, der giver de III Kl. Grise, ellers er det Tiden nu at melde sig som

Deltager i det Avlsarbejde, der i de sidste Aar er taget op i vore landøkonomiske Foreninger ved Afholdelse af Kaaringer og Oprettelse af saakaldte „lokale Forsøgsstationer“, hvor de kaarede Dyr's Afkom afprøves under Kontrol.

Hermed Julehilsen til gamle og nuværende Elever — lad ikke Tiden kue, men styrke os.

Sandergaard i December 1932.

Asta og N. Primdahl.

Juleglimt.

---

*F*oran vor Dør staar atter Julefesten,
vi vil den fejre, som man den fejre bør,
Alle som Børn i Sind vi bliver næsten,
slet ingen Sorger tilbage blive tør.

En sølsom Magt
i Julen er lagt.

En egen glad Forventning den alt har os bragt.

Lige fra Barndommens lyserøde Morgen
har den staaet for mig i Straaleglor.
Mange af os, som knuget var af Sorgen,
har den trøstet med vor fælles Julebro'r.

For det er sandt,
vi ved, de ham fandt
i en Krybbe, og for os han stred og vandt.

Herligt er det, naar Juletræet tændes,
og det straaler med en Stjerne højt i Top.
Lidt efter lidt dog Lysene udbrændes,
snart gør det sidste, det sidste svage Hop. —

Vor Sorg er endt;
thi det er os hændt,
at et Julelys evindeligt er tændt.

Magny Madsen.

Aaret, der svandt.

Aarene skrider, Ungdomskraften svinder, snart er den slukt. Nej, det er dog vist for stærke Udtryk at begynde med, naar jeg skal fortælle lidt om det Aar, der er gaaet. Og dog — mon det ikke gaar saadan for de fleste, der staar i deres Manddomsgerning og gaar op i den med hele deres Sjæl, at de føler om ikke just at Ungdomskraften svinder, saa dog, at Aarene skrider ja næsten glider forbi som Telefonpælene, naar man sidder i Toget og ser ud. For mit eget Vedkommende synes jeg, naar jeg tænker tilbage paa de sidste 10-15 Aar, at Tiden er gaaet, som om det kun var Maaneder.

Man kunde somme Tider ønske, at ens Livstog knap kørte saa hurtigt, saa kunde man faa Tid til at se lidt mere af Landskaberne, der farer forbi, og man kunde ogsaa faa talt lidt mere med de Mennesker, man er i Kupe sammen med, men man bliver nok nødt til at nøjes med at kigge lidt ud af Vinduerne, og saa skal man vel endda være glad for, at Toget ikke slingrer saa meget, at man skal have hele sin Opmærksomhed henvendt paa at holde sig fast, for saa gaar det ogsaa let ud over Samtalen med Rejseselskabet.

Engang imellem standser vi ved en Station, men kun for at skifte Rejseselskab, og Toget farer atter af Sted, medens vi, der blev tilbage, begynder igen at drøfte Livets mange Problemer med vore nye Medrejsende.

Bjørnson siger i en af sine dejlige Sange : „Jeg har det herligste Rejsfølge.“ Denne Verslinie har saa tit klinget i mit Sind, naar jeg har følt, at vi har haft nogle gode Stunder sammen.

Vort „Rejsese!skab“ i Januar 1932.

Det skulde da være lidt af det, vi har oplevet sammen med vort Rejseselskab det sidste Aar, jeg skulde fortælle om, og jeg maa da først nævne, at vi fik Kupeen næsten fyldt, da Toget satte sig igang efter at have holdt ved Stationen, November 1931.

Det var første Gang, vi havde arbejdsløse paa vor Skole. (Udtrykket arbejdsløs synes jeg forøvrigt ikke om, og jeg bruger det saa godt som aldrig, men siger gerne Byungdommen). Vi var glade for dem. De førte paa en god Maade noget muntert og fesligt med sig og blandet med det mere rolige, der gennemgaaende kendetegner Landbougdommen, virkede det berigende for begge Parter.

Kammeratskabet var godt, der var ikke noget, der hed Skel, tværtimod tror jeg, at en Del af Byungdommen fandt deres bedste Venner blandt Landbougdommen og omvendt.

Det er somme Tider, at Forholdene kan udrette det, som Menneskene af sig selv ikke kan gennemføre. Da Grundtvig i sin Tid udkastede Planen om en dansk Folkehøjskole, var det hans Mening, at det skulde være en Skole for hele Folket; men indtil nu har det væsentlig kun været Landbougdommen, der har taget mod Indbydelsen. De senere Aars store Arbejdsløshed i Byerne har imidlertid medført, at et ret stort Antal af Byungdommen har søgt vore Højskoler.

Mange — vel nok de fleste — er kommen uden egentlig at have nogen Mening om, hvad Højskolen var eller vilde. Der er vel ogsaa en Del, der er rejst derfra uden rigtig at have forstaaet det, men for langt den overvejende Del tror jeg, at de har faaet noget med sig derfra, som før eller senere vil faa Værdi for dem, ja, for hele vort Folk.

Dette, at Byungdommen og Landbougdommen lærer hinanden at kende ved at leve en kort Tid sammen paa den Maade, som Livet leves paa en Højskole, gennem det daglige Samvær, Kammeratskabet, det der bliver talt og drøftet, ja i det hele taget gennem den Fællesfø-

lelse, der opstaar, naar Forholdet er godt, kan maaske faa langt større Betydning, end en flygtig Betragtning viser.

Kunde det f. Eks. føre med sig, at det Skel, der nu og da i tankeløs partipolitisk Interesse søges rejst mellem Land og By, kunne blive slettet, var der dog bragt noget godt ud af Arbejdsløsheden. Der ligger i alle Tilfælde en Opgave, Højskolen ikke har Lov til at sidde overhørig. Klassekampe er vor Historie alt for rig paa, men der er vist ingen, der har kunnet paavise, at der er kommen noget godt ud deraf, tværtimod, men deraf kan vi drage den Lære, at gennem Fordragelighed, Forstaaelse og trofast Samarbejde for at hjælpe hinanden over Vanskelighederne er den eneste Vej, der fører frem mod det, vi alle higer efter: gode og sunde Menneskekaar.

Der er saa tit blevet sagt, at vi maa tage Ungdommen, hvor den staar, og det er rigtigt. Vi maa ogsaa tage Byungdommen, hvor den staar, prøve at søge ind i dens Tankegang, og vi vil da opdage, at ogsaa den gaar med Drømmen i sig om et rigt og lykkeligt Menneskeliv.

Men jeg maa tilbage til Aaret, der svandt. Vi blev hurtigt kendt med vort nye Rejseselskab. Det var, som vi forstod hinanden med det samme, og det førte med sig, at vi var i Gang straks, og der blev arbejdet godt.

Det, der særlig prægede Vinterholdet, var en egen frejdig Livsglæde; dertil bidrog i høj Grad de mange gode Sangstemmer, og der blev sunget meget. Vi lagde med Glæde Mærke til, naar I var inde i Stuerne Søndag Aften eller ved andre Lejligheder, at Sangbogen havde saa let ved at komme frem, og saa blev de nye Melodier, I havde lært i Sangtimerne, prøvet.

Ogsaa paa Musikkens Omraade var Vinteren ud over det almindelige. Der blev ikke alene spillet paa mange forskellige Instrumenter (Klaver, Violin, Banjo og Harmonika), men der blev spillet særdeles godt, og der var Feststemning over de musikalske Aftener.

Vi var ret hurtigt klar over, at der var Betingelse for at faa noget godt ud af Fastelavnen, og da det først var

bestemt, at det skulde være Hostrups „Soldaterløjer“, der skulde opføres, viste det sig ogsaa, at de Optrædende var som skabt til Rollerne. Der var ingen Famlen, og Begejstringen var stor, da Tæppet gik ned efter sidste Akt. Bagefter gik Dansen smuk og fornøjelig kun afbrudt af Kaffe-pause og Kotillon.

Om Mandagen blev Katten slaaet af Tønden, og Kræfterne blev prøvet paa forskellig Maade oppe i Gymnastiksalen.

Vore Møder var godt besøgt. Vi begyndte som sædvanlig med et Aabningsmøde, hvor Pastor Lykke og jeg talte. Desuden havde vi vore Maanedsmøder, hvor der blev talt

Og vi er Musikanter.

Soldaterløjer.

mange gode Ord af Pastor Enevoldsen, Elbæk, Pastor Nielsen, Gylling, Fru Malling Pedersen, Odder, Pastor Knudsen, Ørting og Pastor Meldgaard, Odder.

Ogsaa vore fælles Ture til de mange smukke Steder i Omegnen maa nævnes. Den første Søndag, naar Vejret er godt, gaar Turen til Rathlousdal, og selv om det kniber med Vedligeholdelse af Hovedbygning og Park, er der alligevel saa meget smukt og ejendommeligt at se.

En Tur til Stranden er ogsaa en god Anvendelse af en Søndag Eftermiddag. Det giver røde Kinder og en god Appetit til Aftensmaden.

Ogsaa Turen til Aarhus, med Besøg i den gamle By, Museet, Domkirken og Oliemøllen for saa til sidst at slutte af i Teateret, er en Oplevelse, vi nødigt vil undvære.

Der drøftes noget meget vigtigt.

Af Ture, der mere knytter sig til Undervisningen, skal nævnes Besøget paa Odder Andelssvineslagteri, hvor vi under kyndig Vejledning fik et lille Indblik i det Arbejde, der udføres paa et moderne Slagteri, og hos Godsejer Schmiegelov, Rodstenseje, er det en Fornøjelse at se de rene og velholdte Stalde, den smukke Besætning og i det hele taget den Orden, der præger alt paa den store Gaard. Ikke mindre belærende var Turen til Chr. Pilgaard's Morsholt, hvor vi saa en af de bedste jyske Besætninger, og hos Folmer Skovgaard's, hvor vi fik et lille Indblik i, hvorledes der i kort Tid kan oparbejdes en 1. Kl.s rød Besætning. Vi er taknemlig for, at vore

Elever faar Lov til at se disse gode Besætninger, men vi er ikke mindre taknemlige for den Gæstfrihed, vi møder der.

Den sidste Søndag havde Pigerne arrangeret en smuk Udstilling af Skolekøkkenarbejde og hvad, der var lavet i Sytimerne. Desuden var der Opvisning i Gymnastik og Folkedanse. Den sidste Aften samledes vi i Stuerne med Lærere og Elever til Afskedsfest.

I den solfyldte Dag vil vi løfte vort Flag.

Sommer og Solskin og lysklædte unge Piger er som skabt for hinanden, og det blev en af disse solrige Somre, som vort Klima ellers er saa fattig paa, vi fik. Vi kunde desværre ikke melde fuldt Hus, men vi oplevede et af disse Halvaar, hvor Forstaaelse og godt Samarbejde dannede Grundlaget, Timerne i Skolestuen vil vi altid mindes med Glæde. Der kunde saa let komme noget af det stille lyttende over Holdet, naar der i Historietimerne blev talt om, hvad Fædrene havde lidt og kæmpet for, eller naar Livets alvorlige Spørgsmaal blev draget frem. Det gaar i Reglen ogsaa saadan, at Hjemlivet lettere

Klar til Start!

kommer til at sætte sit Præg paa et mindre Hold, og det følte vi sidste Sommer, at vore unge Piger sluttede sig til os.

Pinsen kom jo allerede en halv Snes Dage efter, at Skolen var begyndt, der var derfor kun enkelte fra Egnen, der rejste hjem. De øvrige benyttede det gode Pinsesejr til Cykelture, og om Aftenen havde vi det hyggeligt inde i Stuerne.

I det hele taget indbød det gode Sommervejr til Skov- og Strandture, Vi tog da Kaffekanden, Sytøjet og en god Bog, der havde Tilknytning til Litteraturhistorien, med, og saa tilbragte vi nogle gode Timer sammen i det frie.

Af længere Ture skal foruden Aarhusuren, der formede sig som de foregaaende Aar, nævnes en 2-Dages

Den klarer vi selv - Gunnar.

Cykletur til Ry og Himmelbjerget, under Lærer Daugbjergs og Lærerindernes Førerskab.

Det var en Udflugt, der tit blev talt om siden, og ikke mindst om den gode Modtagelse, de fik hos gamle Elever og deres Forældre, hvor de var indkvarteret om Natten.

Ogsaa Turen til O. U. H.s Sommerstævne paa Alrø og Uldrupbakkemødet samt Besøgene hos vore Naboer og Elevforældre var Oplevelser, der sent vil glemmes.

Jeg plejer jo gerne at give en ret fyldig Omtale af Sommerens største Begivenhed, Elevmødet. Jeg tillader mig i Aar at bruge en fremmed Røst i Form af Thorvald Madsens Referat i „Odder Dagblad“ og skal blot nævne, at Tilslutningen var stor, der var mødt over Halvdelen af Elevforeningens Medlemmer.

Det, at gamle Højskoleelever fra fjern og nær stævner sammen i stadig stigende Grad for at deltage i det aarlige Elevmøde, bærer Vidnesbyrd om Kærlighed til deres Skole. Odder Højskole danner ingen Undtagelse herfra. Naar der er Møde eller lidt Festlighed paa Skolen, kan Forstander Johnsen og Hustru altid paaregne Tilslutning fra de af deres gamle Elever, der bor i Odder og Omegn. Altid tropper de unge op, glade og for ligesom atter en lille Stund at være inde under den Hjemlighedens Luftning, hvori man føler sig fri og tryk, den Luftning, hvori „Sangen har Varme“ og „Aand har Mæle“. — Men hvert Aar, den sidste Søndag i Juni, da ved Odder Højskoles gamle Elever, at der er Elevmøde, og da kommer de selv fra de fjerneste Kroge af Landet for en Dags Tid at være sammen med Lærere og Lærerinder og gamle Kammerater.

Der opfriskes gamle Minder, der drøftes Problemer, der træffes Aftaler, man synger, hører, ser og ler — og rejser tilsidst hjem igen med nyt Mod til at tage fat paa Arbejdet og en skøn Dag rigere.

Allerede Lørdag Aften begyndte de unge at komme, og mange kom Søndag Formiddag saa betids, at de kunde være med til Gudstjenesten i Valgmenighedskirken. Om Eftermiddagen vrimlede det med gamle Elever fra forskellige Aargange. Hist og her stod de i Klynger og talte sammen; der var nok at meddele hinanden siden sidst, man saas.

Kl. 3 begyndte Mødet. Efter Sangen: „Nu velkommen enhver“ bød Forstander Johnsen velkommen til de mange gamle Elever, vel omkring 150, og udtalte Ønsket om, at det maatte blive et rigt og godt Samvær mellem de unge.

Efter endnu en Sang: „Hil dig vor Fane“, blev Højskolens Fane, der

sidste Aar blev skænket til Skolen af gamle Elever, baaret frem a tre hvidklædte Piger, Forstander Johnsen udtalte ved denne Præsentation et Haab om, at Fanen maatte blive et Samlingsmærke for alle de unge, der søgte til Højskolen, naar der blev kaldt. Mange var af forskellige Grunde forhindret i at komme til dette Møde, men en Bunke Breve indeholdt Hilsener til Lærere og gamle Kammerater. — Efter Sangen: „Vaj højt, vaj stolt og frit vort Flag“, holdt Forstander Johnsen et Foredrag om Haabet.

Tiden vi lever i, er en Haabets Tid, ikke en haabløs Tid, men en stadig Haaben paa, at alt nok skal blive bedre. Glipper først Haabet, kommer let Fortvivlelsen over et Menneske. Efter 1864, da vi table Sønderjylland, saa det ud som en haabløs Tid for det danske Folk; men det holdt trods alt Haabet oppe, medvirkende hertil var bl. a. Trøstesangene, navnlig af Hostrup og Paludan-Müller. Den sidste Sang: „Brat af Slaget rammet“, understreger stærkt Haabet om en lysere Fremtid. Ogsaa H. C. Andersens Eventyr „Moderen“ brugte Taleren som et Billede paa det aldrig svigtende Haab. Heller ikke maa vi slippe Haabet om Livet efter Døden, der saa smukt finder Udtryk i Maltesens Sang: „Gud, giv mig Barnekaar“, hvor det hedder: Lær mig en Gang at dø, som spiredygtigt Frø; med Haab om Dag bag Gravens mørke Vand!“

Efter Sangen: „Gud giv mig Barnekaar“, talte Højskolelærer Daugbjerg om Ludvig Fejlberg og hans Levelære.

L. Fejlberg førte i en lang Aarrække Tilsyn med den danske Højskole, uden at han just stod denne Aandsbevægelse synderlig nær, men han havde en vis Forstaaelse af Højskolens Program, saaledes som det er forment af Grundtvig i Linien „og al Ting ventes i Naturens Orden“.

Disse Ord er en Livslov, som vi kender fra Naturen, men som ogsaa har Gyldighed for Menneskelivet. Denne Livslov begyndte Fejlberg ret tidligt at sysle med, og den blev det grundfundamentale i hans Filosofi eller Levelære, som han helst vilde kalde sine Betragtninger, der har faaet saa megen Betydning for mange Mennesker.

Taleren skildrede interessant i korte Træk denne Levelæres tre Afsnit om Ligeløb, Internering og Kredsning.

Ludvig Fejlberg var selv meget optaget af sin Levelære, men han opnaaede egentlig ikke i levende Live at se sin Filosofi benyttet, det er først efter sin Død, han høster Anerkendelse for sine Tanker om Sjælelivets Virksomhed.

Sang: „Et jævnt og muntert, virksomt Liv paa Jord“.

Ved Generalforsamlingen aflagde Formanden Beretning, og Regnskabet blev godkendt. Til Bestyrelsen nyvalgte Betty Østergaard og Niels Kuur. Desuden blev en af Dolleris' gamle Elever, Inger Steffensen, optaget som Æresmedlem. Ved hvert Elevmøde er Inger Steffensen altid mødt op for at repræsentere den ældre Tid, og det var derfor i sin Orden, at hun optoges som Æresmedlem.

Kl. 6 $\frac{1}{2}$ spiste alle de mange til Middag, og Kl. 8 begyndte Fornøjelserne, idet nogle af Sommerens Elever meget flinkt og kvikt opførte et Par smaa Enakter: „Et Frieri“ af Fru Ester Malling Pedersen og „Slemme Vaner“ af Strange. Derefter gik Dansen lystigt til Midnat, hvorefter Størsteparten drog glade hver til sit efter at have oplevet en indholdsrig og god Dag.

Forstander Johnsen og Hustru fortjener Tak ikke alene for Elevernes hyggelige Sammenkomster, men ogsaa for det aabne Hjem, hvor baade unge og ældre altid føler sig velkommen.

Vi plejer gerne at slutte de 3 Maaneder med et Sommermøde den sidste Søndag i Juli i Forbindelse med Udstilling og Opvisning i Gymnastik og Folkedanse; men da der var arrangeret Kunstflyvning og Faldskærmsudspring udenfor Byen den Søndag, turde vi ikke tage Konkurrencen op, men sluttede Mødet og afholdt Udstilling og Opvisning nogle Aftener senere.

Ligeledes reducerede vi vort Efteraarsmøde — paa Grund af de daarlige Tider — til én Dag. Til Gengæld var Tilslutningen meget stor, og det blev i alle Maader en vellykket Dag. Om Eftermiddagen talte Lærer H. Malling, Varde, om Blicher, og Provst Clausen, Katstrup, talte om Troens Vished, to gode og tankevækkende Foredrag, og om Aftenen læste Lærer Malling paa en egen gripende Maade et Skuespil „Halvbrødrene“ af Anton Berntsen, bagefter fortalte han jydsk Fortællinger, og Tilhørerne lo, saa Taarerne randt.

Endnu skal lige nævnes, at vi har haft god Tilslutning til vore korte Kursus, baade 11 Dages Kursuset i Januar for Mænd og i Juli for Kvinder samt Maanedskursuset for unge Piger i September.

Disse korte Kursus er vi ogsaa glade for. Vi faar ligesom et friskt Pust ude fra de mange Hjem, og fra den Muldjord, hvor der i disse Tider kæmpes haardt for at klare Skærene, men hvor der i Stilhed gøres et Arbejde, der er med til at bevare noget af det bedste i vort Folk. Ja, der kunde endnu være adskilligt at nævne, f. Eks. at vi har begyndt at lave Værelser ovenpaa. Vi fik lavet et Par sidste Vinter til Brug for Kursister, men vi har maat-

tet tage dem i Brug til Elever i Vinter, vi har nemlig 8 Elever mere i Vinter end sidste Vinter, og da meldte jeg jo endda om det største Hold, og jeg har lige faaet Meddelelse om, at der er 42 Mænd, der har faaet Understøttelse til vort Kursus i Januar. En og anden tænker maaske, hvordan vi faar Plads til saa mange. Det gaar nu nok. Hvor der er Hjerterum, er der ogsaa Husrum.

To gode Venner.

Men jeg maa slutte, og det gør jeg, idet jeg bringer en hjertelig Tak til de mange, vi er kommen i Berøring med det sidste Aar.

Det skal lyde til alle, der har sendt os Breve og Hilsener, og det skal lyde til jer, der er kommen her og været med til at gøre Dagene festlige for os, og sidst men ikke mindst skal det lyde til vore Medarbejdere for godt Samarbejde. Vor bedste Tak for Aaret, der svandt.

Elisius Johnsen.

Der stod en Bænk i Haven.

Det vilde Vest.

Oberlin, Kansas. Oktober 1932.

Tidens Hjul gaar stadig rundt, og Tiden er igen kommen, da Aarskriftet skal trykkes og sendes ud til gamle Elever, som med Længsel venter efter det for derigennem at faa en Hilsen fra Højskolen og fra Vennerne fra Højskoleopholdet.

Jeg ved for mit Vedkommende, at jeg altid omkring ved Nytaar venter efter at modtage Aarskriftet, for naar man læser det, er det, som man lever Højskoletiden om igen, og det er jo egentlig først efter, at vi har forladt Højskolen, at vi rigtig forstaaer, hvad den har været og er for os.

Jeg er af og til blevet bedt om at sende en Artikel til Aarskriftet og har ogsaa hvert Aar tænkt at gøre det; men al min Fritid har gaaet til nye Oplevelser, det er Grunden til, at jeg hvert Aar er blevet for sent paa det med at faa skrevet. Medens vi tilbragte Vinteren 1927—28 paa „Odder Højskole“, fik vi foruden anden god Undervisning ogsaa mange gode Foredrag om Oplevelser fra Udlandet.

Det var derfra, jeg fik Lysten til at komme ud og se mig om, og i Maj 1928 sendte jeg en Ansøgning til det amerikanske Konsulat i København om Tilladelse til at indvandre til de Forenede Stater. Den 8. December samme Aar var jeg i København, fik alle mine nødvendige Papirer og kunde saa rejse, naar jeg ønskede, dog skulde jeg forlade Danmark før fire Maaneder, hvis ikke, skulde jeg forny mine Papirer.

Den 7. Marts 1929, medens Orkesteret spillede: „I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme“, sejlede vi fra København og naede Oslo næste Dag Kl. 12. Vi fik Lov at gaa i Land, men skulde være tilbage paa Skibet før Kl. 9 Aften. Vi var tre, der fulgtes ad, og da vi havde set os omkring i Oslo, tog vi op i Klipperne, hvor de løb paa Ski.

Kl. 10,30 samme Aften sejlede vi derfra igen, og medens vi dansede og morede os godt, gled vi ud af den lange og smukke Oslo-Fjord med dens høje Fjælde og store Skove paa begge Sider.

Den 17. Marts lagde vi til ved Halifax, Canada, og havde ikke set Land mere end een Gang, siden vi forlod Norge, det var den Gang, vi sejlede Nord for England; vi kunde der se nogle af de Øer, der ligger omkring Skotland. Vi forlod Halifax efter en Times Ophold, og den 19. Marts ankom vi til New York.

Under Rejsen havde jeg stiftet Bekendtskab med mange unge Mennesker; men en efter en forlod de mig, eftersom hver enkelt naaede sit Bestemmelsessted, og fra Chicago og herved var jeg ene, omkring ved 800 miles.

Jeg ankom her til Oberlin den 23. Marts og har været her omkring siden den Tid. De første fem Maaneder var jeg hos en Dansker. Den 1. September samme Aar, jeg kom her over, begyndte jeg at gaa i Skole. Det var en Skole, der har megen Lighed med de danske Realskoler.

Blandt festklædte Indianere.

Efter at jeg havde været her ovre i syv Maaneder, købte jeg mig en Bil, det var en brugt Ford (her er Bilerne meget almindelige og koster ikke meget), jeg gav 40 Dollar for den og har nu kørt den i tre Aar.

Amerika er jo Indianernes Land, og jeg er meget interesseret i at studere deres Liv og Levemaade. Det menes, at Indianerne fik deres Navn efter, at Columbus havde opdaget Amerika. Han troede jo saavel som andre, at det var Indien, og senere begyndte de at kalde Befolkningen her for Indianer.

Indianerne lever mest i Kolonier, og hvert Aar er der Indianerfester de forskellige Steder. Sommetider varer en saadan Fest 3—4 Dage. Sidste Aar og i Aar var jeg oppe i Staten „Nebraska“ til saadan en Fest og gik rundt mellem Indianerne og besøgte dem i deres Telte.

Vi var to, der fulgtes ad derop, og efter at vi havde set deres Optraeden, der bestod i, at de dansede deres Krigsdanse, sang deres Krigsange samt udstødte deres vilde Krigshyl, syntes vi, at vi vilde have nogle Fotografier af dem. Mange Indianere bryder sig nu ikke om at blive fotograferet og bryder sig i det hele taget ikke om at være i Sel-

skab med den hvide Mand, for det var den hvide Mand der kom her over og stjal Landet fra dem.

Det bedste, vi kan gøre, naar vi vil være gode Venner med dem, er at give dem Gaver, og da vi vilde fotografere dem, syntes vi, at vi hellere maatte købe noget til dem, saa vi gik ned til et Sted, hvor der solgtes Frugter, og vi købte nogle, som kaldes „Watermellon“. Jeg tror ikke I har dem i Danmark, vi købte ialt 60 Pund. Det kan nok være Indianerne var glade, da de saa os komme, og de var villige til at lade sig fotografere. Vi tog saa forskellige Billeder af dem og blev fotograferet mellem nogle af Høvdingerne.

Der har staaet mange blodige Krige mellem den hvide Mand og Indianerne; men efterhaanden som Amerika blev befolket med Europæere, og der blev dannet en Regering, fik den hvide Mand Magten over den røde.

Hvad der var en stor Hjælp for den hvide Mand var, at der var saa mange forskellige Stammer af Indianere, og de var altid indbyrdes i Krig, for vilde alle de forskellige Stammer have gaaet sammen imod den hvide Mand, saa vilde det have taget længere Tid med at faa Herredømmet over dem.

Fra Østkysten til Vestkysten af de forenede Stater er der ca. 3500 miles, og Oberlin, Kausar, er saa at sige Midtpunktet, det varede derfor længe, inden Civilisationen naaede her ud.

Den sidste Indianerkrig omkring Oberlin var for 53 Aar siden. Paa en Maade kan man ikke kalde det en Krig. En Indianer er lumsk, og hvad han kan snige sig til, det vil han gøre, og det var, hvad han gjorde her.

Her omkring er der langt mellem Farmene, somme Steder flere miles, saa hvad der foregik paa een Farm, kunde ikke ses fra den anden.

Tidlig om Morgen den 30. September 1879 var der en Flok Indianer, der tog fra den ene Farm til den anden og dræbte, hvor de kom frem. Et Sted var der en Dreng, der fra sit Skjul, hvor Indianerne ikke saa ham, var Tilskuere til, at de dræbte hans Fader, og uden Indianerne saa ham, løb han 8 miles her til Oberlin og slog Alarm.

Her i Byen er en ældre Kone, som dengang tillige med sin Søster blev røvet af Indianerne.

Disse to Piger, der dengang var omkring ved 15 Aar, havde tillige med deres Fader været her i Oberlin, og paa deres Vej hjem mødte de Indianerne. Indianerne dræbte deres Fader og tog disse to unge Piger med sig; men efter at denne Dreng havde slaaet Alarm, blev der sendt Bud efter Soldater, og da Indianerne saa dem komme, opgav de deres Bytte. Da der ikke var Soldater her i Nærheden, varede det Dage før de naaede her ud, og Pigerne var i den Tid Fange hos Indianerne; men denne Kone her vil ikke udtale sig om, hvad de oplevede og saa den Gang.

Jeg har lige læst en Bog, der er skrevet af en Mand, som i lang Tid har levet mellem Indianerne, og han fortæller meget om deres Liv og Gerning, bl. andet at de er meget dovne, særlig Mændene, det eneste, de udfører er Jagt og Krig, hvad ellers der er at gøre er Kvindernes Arbejde, naar en Indianer kommer hjem fra Jagt eller Krig, giver han Hesten til Konen, og hun maatte saa sørge for den.

Selv om Indianerne var vilde, saa levede de dog sammen i Par, for det meste købte en Indianer sin Kone, en Høvding havde altid mere end een Kone.

Den Mand, som før nævnt, levede mellem Indianerne, havde sig en god Hest; en af Høvdingerne vilde gerne have den, saa han sagde til Manden, at han vilde give ham sin Datter for Hesten; men Handelen blev dog ikke slaaget.

Naar en Indianer var død, gav de ham eller hende Vaaben og Fødemidler med i Graven. Fødemidlerne var for Ernæring under Rejsen til den anden Verden, og Vaabnene skulde de saa bruge for Jagt og Krig, efter at de kom der.

Indianerne levede mest af Buffalokød og brugte Skindet til Beklædning og til at lave Telte af. Der har været Millioner af Buffaloer her i de forenede Stater, men nu er der kun faa tilbage.

Hundekød er en af de fineste Retter hos Indianerne, og naar de hvide Mænd er Gæster hos dem, er de nødsaget til at spise, hvad der bliver sat paa Bordet, hvis ikke det skal tages ilde op. Efter saadan en Middag bliver en stor Pibe fyldt og tændt, og den gaar saa fra den ene til den anden, til den er røget ud.

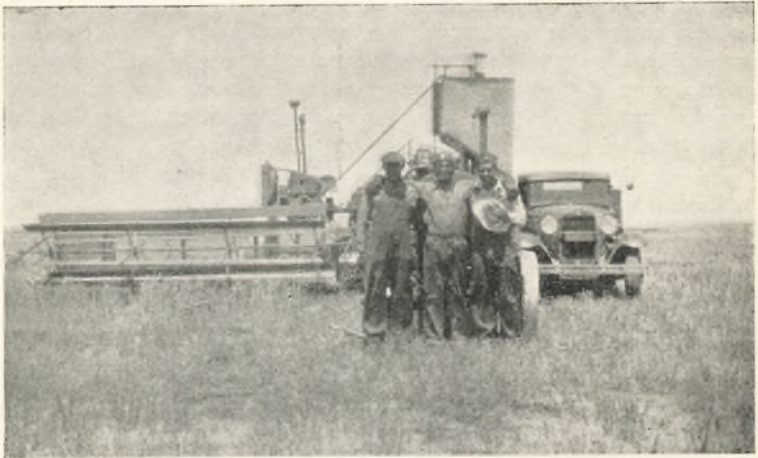
Efter at den hvide Mand har taget Landet fra Indianerne, blev han saa magelig, at han vilde have Slaver til at udføre Arbejdet for sig; men han kunde ikke gøre en Indianer til Slave, en Indianer vil lade sig dræbe, før han bliver en hvid Mands Slave. En Indianer giver aldrig op, han siger og mener „Død eller Sejr!“

Da de ikke kunde gøre Indianerne til deres Slaver, sejlede de til Afrika og hentede den ene Skibsladning af Negere efter den anden, tog dem fra deres Hjem og Land og solgte dem her, som var de Kreaturer, og i mange Tilfælde blev de regnet for mindre end et Dyr. I 1808 blev det forbudt at indføre flere Slaver til de forenede Stater, og i 1863 efter en blodig Krig kom endelig Frigivelsen.

Tallet paa Indianerne bliver mindre eftersom Tiden gaar, maaske vil de engang helt uddø. I 1492 var der her i de forenede Stater omkring 846,000, og nu er her kun 340,000.

Det er ogsaa en Oplevelse at arbejde paa en stor Farm. Der bruges særlig i Høsten saa mange forskellige Maskiner, som vi aldrig før har set.

Der hvor jeg var sidste Sommer, brugte vi som Høstmaskine the „Combine,“ det er den Maskine, der høster og tærsker Kornet paa

„The Combine“

samme Tid. Den tog et Skaar paa 15 Fod, og naar alt gik godt, kunde vi høste 40 acrer om Dagen. (ca. 35 Td. Land).

Eftersom Kornet var høstet og tærsket, blev det elevatoren op i en Beholder, der var anbragt paa Maskinen, og naar den saa var fuld, kom der en Mand med Lastbilen, og vi lod Kornet løbe ud i den, hvorefter det kørtes hjem.

Der er jo stor Forskel mellem den sydlige og nordlige Del af de forenede Stater; men her hvor jeg er, kommer de forskellige Aarstider paa samme Tid, som de kommer i Danmark. Paa Grund af, at Sommeren her er meget varm, og det ikke regner meget i den Tid, kommer Kornhøsten meget tidligt. Vi begynder gerne den sidste Part af Juni, og paa Grund af de store Maskiner, der bruges, varer det kun en 2—3 Uger, og saa er det jo ogsaa tærsket.

Majshøsten her omkring begynder ikke før ved 1. November. De venter gerne, til den har faaet en god Frost, Majsens tager ingen Skade af Sne, og somme-tider varer Majshøsten hele Vinteren.

Der er jo mange Danskere her i Amerika. Mange af dem lever i Kolonier, og ofte giver de saa Byerne danske Navne, som Viborg eller Danmark. I disse danske Kolonier er det saa at sige kun Danskere, al Tale foregaar paa Dansk, ja, i Butikerne bliver der talt Dansk.

Somme Tider hænder det, at en Familie af en anden Nationalitet bosætter sig i en dansk Koloni, og ofte hænder det, at en saadan Familie lærer det danske Sprog. Engang talte jeg med en Dansker, der havde opholdt sig i en dansk Koloni, han sagde, at der var nogle Indianer der, som alle kunde tale Dansk.

Jeg har ikke selv opholdt mig i nogen dansk Koloni, og jeg tror

heller ikke, det er heldigt for unge Mennesker, der kommer fra Danmark, at tage til et saadant Sted, for gør de det, saa vil det tage dem lang Tid at lære det amerikanske Sprog, der er mange ældre Danske i en saadan Koloni, der ikke kan tale Engelsk. De første fem Maaneder, jeg var herovre og var ved en Dansker, lærte jeg ikke at tale meget, selv om hans Kone var Amerikanerinde; men efter at jeg kom ud mellem Amerikanerne, varede det ikke længe.

En Svensker, som har opholdt sig i en dansk Koloni, fortalte mig, at Danskerne alle havde gode Farme og udførte deres Farming bedre end deres amerikanske Naboer.

Her omkring Oberlin er der foruden Amerikanere to svenske Kolonier og en tysk Koloni, jeg har opholdt mig en Tid i en af de svenske Kolonier; men er nu mellem Amerikanere igen.

Hovedgaden i Oberlin.

Det glædede mig meget at læse i Aarsskriftet fra sidste Aar, at der af gamle Elever blev skænket en Fane til Højskolen, gamle Danebrog er jo det ælste Flag i Verden, og har været tro til Danmark igennem mere end 700 Aar.

Den 11. November er en stor Dag her, det var den Dag, Verdenskrigen sluttede, og den Dag bliver hvert Aar fejret over hele de forende Stater. I Aar paa denne Dag vil der blive serveret fri Frokost nede i Byen, og Frokosten bestaar af Buffalokød. For mange Aar siden var en Ret af Buffalokød meget almindelig her i Oberlin; men nu er det en Sjældenhed, nu er her mange, som aldrig har smagt Buffalokød, hvori blandt er jeg; men efter den 11. November haaber jeg, at jeg er iblandt dem, der har smagt denne Ret.

Nu har jeg været herovre i $3\frac{1}{2}$ Aar, og maa sige, at jeg synes godt om Amerika. Her er jo mange uærlige Mennesker, og den bedste Maade at begaa sig paa er at tro, hver Gang man møder et fremmed Menneske, at han er en Kæltring, indtil man opdager det modsatte, hvis det da er Tilfældet. Men har man først fundet sig nogle Kammerater

2 gode Venner.

her, saa er Kammeratskabet for det meste stiftet for at holde, og jeg har her Kammerater, der er mere for mig, end de Kammerater var, jeg havde i Danmark.

Jeg har tænkt paa at tage til Chicago næste Aar til Verdensudstillingen, som til denne Tid vil blive afholdt der. Den vil vare i 3 Maaneder, fra 1. Juni til 1. September. Omtrent alle Nationer, deriblandt Danmark, vil blive repræsenteret, saa hvis nogen af eder, der læser dette Aarsskrift, ogsaa skulde komme, vilde det glæde mig meget at hilse paa eder.

Peter Riis.

Der er noget i Luften.

Der er noget i Luften,
jeg ved ikke hvad,
som Foraar, skønt Skoven
har misted hvert Blad;
der er noget i Luften
som Rosernes Duften,
som Fuglenes Fryd,
skønt Rosen er falmet og Fuglen
er dragen mod Syd.

Der er noget i Luften
søm gør mig saa glad,
som frisker mit Hjerter
i Ungdommens Bad.
Der er noget herinde,
et straalende Minde
med Kærter og Sang
om Julen derhjemme, derhjemme
hos Moder engang.

Ved at læse disse Vers er der maaske tusind, ja, hundred Tusind, der med et Suk vil sige: „Ja, det var dengang, men nu er det da ikke Foraar, det er snarere en Isvinter, hvor alt er frosset og stivnet, spærret og stængt.

Da man engang sidste Sommer i et Interview spurgte Marcus Lauesen, hvad han mente om sidste Sæsons litterære Successer, svarede han: „Der har været skrevet ligesaa gode Bøger som „Og nu venter vi paa Skib,“ og ligesaa gode Skuespil som „Cant“. Man havde blot ikke haft Brug for dem.

Noget lignende forholder det sig med Julen, den forandre sig ikke, det kommer bare an paa, hvordan Menneskene tager imod den.

I Pengerigelighedens Tid blev det let en Madens og Drikkens Tid, og mange fik ikke Tid til at tænke over, hvad man egentlig holdt Jul for.

I denne Tid læser og hører man daglig: „Det er med Bekymring, vi gaar denne Jul i Møde!“! Saa har Julen dog ikke forandret sig.

Krisen, og dermed Arbejdsløsheden, har ført saa megen Fattigdom med sig, at det for tusinde er umuligt at holde Jul under de Former man plejer, eller blot en nogenlunde Fest.

Men det er ikke Julen det er galt med, ejheller Naturen; thi den er saa gavmild som ingen sinde, der er Arbejde nok, der venter paa at blive gjort, der er Mad nok, der venter paa at blive spist, der er Klæder og alle mulige forædlede Varer nok, der venter paa at blive taget i Brug. Og dog er der nogen, der sulter og fryser og gaar ledige.

Aah! kommer der ikke snart en, der kan faa det Stykke Tømmer til at glide, som har standset hele Flaaden.

Midt i dette Ragnarok kommer Julen, som den plejer, og ham som plejer at byde ind til Julen har ogsaa i Aar haft Bud til hvert enkelt, der gøres ingen Forskel.

Netop i en Tid som denne trænger vi til Fest, og Julen er jo en Glædens Fest.

Der er noget i Luften,
et Barndommens Bud,
som lyser imod mig
som Stjernen fra Gud,
som leder mig stille
til Frelseren lille
med Barndommens Fryd,
skønt Barndommen flygted som Fuglen,
der rejste mod Syd.

O, kom til os alle,
du Højtidens Drot,
om Lokken er gylden
om Haaret er graat!
udbred dine Hænder,
mens Lysene brænder,
og skænk os din Fred!
Thi evig, ja, evig er Glæden
naar du følger med.

Glædelig Jul!

Edvind Lindquist.

Meddelelser.

FRK. INGER STEFFENSEN blev ved Elevforeningens Aarsmøde i Fjor optaget som *Æresmedlem*. — Det var da 40 Aar siden, hun havde været Elev paa Skolen. Og i dette lange Aaremaal har hun trofast deltaget i næsten alle Skolens Møder og Festligheder.

Frk. *Steffensen* er født den 3. December 1868 og er saaledes 64 Aar gammel. Hendes Fæder *Frits Steffensen* var Slagter i Odder. Gennem de mange Aar har hun været Familiens gode Aand, har været til Hjælp og Støtte, hvor der trængtes, ja har været som en Moder for flere af Familiens Børn, som trængte til Hjælp og Hjem. Derfor har hun ogsaa, skønt hun hører til „de stille i Landet“, vundet fortjent Agtelse og Ære — Om end hendes Helbred i de senere Aar har været mindre godt, saa har hun dog lige til i Aar ernæret sig ved sin Rulleforretning. Odder Haandværkerforening har nu givet hende Fribolig i sin Ejendom.

Vi haaber, at *Inger Steffensen* endnu i mange Aar maa kunne glæde os ved sin Deltagelse i Elevmøderne.

Emma Søgaard, Vinteren 1931—32, blev gift i April og hedder nu *Andersen*.

Anna Jensen, Vinteren 1931—32, blev gift i Maj og hedder for Fremtiden *Lægaard*.

Katrine Andersen, Sommeren 1931, blev gift i December, hendes Adresse er *Edvard Poulsen*, Møllerup, Ørum Sønderlyng.

Vi ønsker de nygifte hjertelig til Lykke.

Vi bringer herigennem alle Venner og Veninder fra Sommeren 1931 samt alle paa Højskolen Ønsket om en rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar.

Venlig Hilsen.

Erna Støvring, Lilly Christensen,
Sejlstrup pr. Skørping.

Hermed mine bedste Ønsker om en rigtig glædelig Jul samt et godt Nytaar til mine Veninder og alle paa Skolen.

Venlig Hilsen, Sommeren 1931.

*Agnethé Østergaard,
Kidris Mollegaard.*

En rigtig god og glædelig Jul samt et godt og velsignet Nytaar ønskes Familien Johnsen, Venner og Kammerater.

Venlig Hilsen.

*Peter Riis,
Box 331. Oberlin, Kansas. U. S. A.*

En rigtig god og glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes Venner og Bekendte fra Vinteren 1930-31. Med venlig Hilsen.

*Agnes Poulsen,
Albøge, Kolind.*

Tiden er inde, da vi begynder at længes efter Aarsskriftet, Budbringeren, som naar os alle.

Familien Johnsen, Lærere, Lærerinder, Venner og Veninder fra Vinteren 1928-29 og 1929-30 ønskes en rigtig glædelig Jul samt et godt Nytaar. Paa Gensyn til Elevmødet 1933.

*Marie Jessen,
Lille Stabel, Blans pr. Avnbøl, Sønderjylland.*

Atter er et Aar gaet, og Aarsskriftet flyver ud med Hilsener og gode Ord til os alle. — Ogsaa jeg vil gerne herigennem sende mine Hilsener og Tanker til kære Venner med mange gode Ønsker for Julen og Aaret, som kommer.

*Ida Karstoft,
„Pederslund“ Fensten pr. Ørting.*

Vore Bekendte fra Odder Højskole bedes herigennem modtage Ønsket om en glædelig Jul og et god Nytaar.

*Martha Nielsen, f. Trankjær,
Nørbede pr. Ringkjøbing.*

*Alma og Jens Toft Trankjær,
Vederso pr. Ulfborg.*

En rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes alle mine Venner og Bekendte fra Odder Højskole. Venlig Hilsen.

*Kristian Andersen,
Fensten pr. Ørting.*

Jeg vil ønske alle Venner og Veninder samt alle paa Skolen en rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar. Venlig Hilsen.

*Katrine Andersen (1931),
Lundorf pr. Vejrumbro.*

En Hilsen til Venner og Kammerater fra Vinteren 1930-31. p. T. Odder Højskole, den 21. November.

*Christian Krogh,
Engvanggaard, Svolddrup, Farsø.*

Alle mine Venner og Veninder ønsker jeg en rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar.

Min Adresse er stadigvæk Asylgade 6, Odder.

Magny Madsen.

Jeg ønsker mine Venner og Kammerater fra Odder Højskole en rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar. Med Hilsen.

*Chr. Christensen (1931-32),
Pedersholm, Torrild pr. Odder.*

Hermed de bedste Julehilsener samt et godt Nytaar ønsker jeg Familien Johnsen, Lærere, Lærerinder og Kammerater med Tak for Sommeren 1930.

*Vita Vestergaard,
Hestholmgaard, Ramsing St.*

Glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes alle Venner og Kammerater.

*Edel Christensen,
Dantes Plads 35, København.*

Kære Venner! En glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes.

*Margrethe Sørensen,
Malling.*

*Johannes Sørensen,
Aarslev pr. Brabrand.*

Familien Johnsen, vore Lærere og Lærerinder, Venner og Veninder fra Vinteren 1927-28 og Sommeren 1929 sender vi gennem Aarsskriftet, Ønsket om en god og glædelig Jul samt et godt Nytaar.

*Johannes og Johanne Olsen,
Stenbojgaard, Fuldly pr. Døjringe.*

En glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes Kammerater og Lærere fra Vinteren 1929-30.

Fynboerne.

*Sygeplejeelev Anna Kirkegaard,
Odense Amtssygehus, Odense.*

*Valborg Petersen,
Maylands Alle 26 Næsby.*

Alle jeg kender, som Aarsskriftet naar, ogsaa fra mig I en
Hilsen faar. Glædelig Jul! Og et godt Nytaar!

*Lilly Fevre (Sommeren 1931),
adr. Konsulent Primdahl, Sandergaard, Odder.*

Vi ønsker en glædelig Jul og et godt Nytaar!

Anna og C. P. Corneliussen.

Ogsaa jeg vil gerne, gennem det ventede Aarsskrift ønske
Familien Johnsen, Lærere og Kammerater fra Vinteren 31-32 en
glædelig Jul og et godt Nytaar. Venlig Hilsen fra

*Willy Justsen,
Studshoved, „Skovgaard“ pr. Odder.*

Gode Venner! I ønskes en rigtig glædelig Jul samt et godt
Nytaar. Venlig Hilsen til alle Kammerater og Lærere fra.

*Henry Pedersen,
Vinteren 1927-28.*

Gamle Elever sendes en venlig Hilsen med Ønsket om en
glædelig Jul.

Gudrun Iversen.

Børge, Gunnar og Ejgil ønsker alle gamle Elever en rigtig
glædelig Jul.

Hermed ønskes gode Venner, Lærere og Kammerater fra Vin-
terene 28-29 og 30-31 en rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar.
De bedste Hilsener sendes jer alle fra

*Oskar Guldmann,
Holme Asyl, Ebeltoft.*

*Ellen Rasmussen,
Raabæksminde, Draaby pr. Ebeltoft.*

En rigtig glædelig Jul og et godt Nytaar ønskes alle fra Vin-
teren 1931-32.

*Signe Madsen,
Ormslev.*

*Jenny Kristensen,
Centralhotellets Floj, Odder.*

Alle de mange, jeg lærte at kende paa Odder Højskole, vil
jeg ønske en rigtig glædelig Jul og et velsignet Nytaar.

*Edvind Lindqvist,
Eged pr. Karleby St.*

Vi sender alle en hjertelig Hilsen med Ønsket om en
glædelig Jul.

Familien *Laurits Laursen,*
„Lindely“, Boulstrup.

Elevfortegnelse.

Vinteren 1931—32.

- Andersen, Jørgen. Vester Ørum, Uldum.
Christensen, Kristian. Blegmose, Ryomgaard.
Dhien, Carlo. Vestervang 31, Horsens.
Eskildsen, Ejnar. Rørth, Odder.
Frederiksen, Niels. Amaliegade 17, Horsens.
Jacobsen, Børge, Smedegade 21, Horsens.
Jensen, Erik. Vesløs, Vesløs.
Jensen, Hakon. Søby, Hou.
Jensen, Julius. Troldhede St.
Justsen, Willy. Studshoved, Odder.
Jødal, Harry. Frederiksgade 3, Horsens.
Kjærgaard, Magnus. Løvel, Viborg.
Madsen, Ernst. Bygholm Møllehus, Horsens.
Nielsen, Svend Erik. Smedegade 27, Horsens.
Nissen, Christian. Ingebøl, Tingerslev, Sønderjyl.
Pedersen, August. Raadvad, Lundum.
Pedersen, Erik. Boulstrup Mark. Boulstrup.
Pedersen, Johannes. Nølev, Odder.
Pedersen, Jørgen, Hestlund, Give.
Rasmussen, Folmer. Studshoved, Odder.
Rasmussen, Gerhard. Emil Boysensgade, Horsens.
Rasmussen, Johannes, Kysing, Odder.
Sørensen, Frede. Sjællandsgage 4 II, Horsens.
Sørensen, Kaj Lykke. Rørth, Odder.
Thomsen, Magnus. Godthaab, Godthaab.
Thomsen, Magnus Kjær, Stundsigt, Tistrup.
Winjeborg, Christian. Kattesund 31, Horsens.
Jensen, Anna. Tingedal, Skave, Holstebro.
Jensen, Dagny. Faarbæk, Karup.
Johansen, Doris. Hedensted.
Kristensen, Jenny. Tarp, Brande.
Madsen, Signe. Ormslev pr. Ormslev.
Søgaard, Emma. Egelund, Karup

Sommeren 1932.

Axelsen, Ingrid. Gdr. Axelsen. Langtved, Hellum
 Gaardboe, Edel. Lærer Gaardboe, Fjerritslev.
 Gaardboe, Sigrun. Lærer Gaardboe, Fjerritslev.
 Hansen, Paula, Grd. C. Hansen, Aaholm, Jerslev, Brønderslev.
 Jensen, Oda. Barber A. Jensen, Ejstrupholm.
 Klausholm, Anna. Grd. J. P. Klausholm, Bjerlev, Jelling.
 Kruse, Jenny. Grd. S. Kruse, Gylling, Ørting.
 Lauridsen, Magny. Grd. Lauridsen, Adsbøl, Strellev, Ølgod.
 Madsen, Anna. Hans Madsens Enke, Østtarp, Strellev, Ølgod.
 Nielsen, Ellen. P. Nielsen, Ejstrupholm.
 Rasmussen, Anna. Grd. R. Rasmussen, Hvilsted, Odder.
 Andersen, Elise. Moselund, Idom, Bur.
 Brønning, Ellen. Skægkær pr. Skægkær.
 Have, Else Eli. Borgbjerggaard, Holstebro.
 Jensen, Alma. Tjæreborg pr. Tjæreborg.
 Jensen, Anna, Grd. Resen, Karup.
 Jensen, Marie. Porsen, Mosbjerg, Sindal.
 Jørgensen, Sigrid, Bækkegaarden, Manna, Brønderslev.
 Lave, Anna Christensen. Mesballe, Ryomgaard.
 Nørgaard, Anna, Terndrup, Bælum.
 Rasmussen, Kathrine Ballesgaard. Stensbo, Odder.
 Ris, Marie. Badum Hougaard, Hurup, Thy.

 Elevmødet 1933

afholdes Søndag den 25. Juni. Deltagere langvejs fra
 møder Lørdag Aften. Tæpper maa medbringes. Husk at
 melde jer Ankomst.

Artikler, Meddelelser

og andre Oplysninger til Aarsskriftet sendes til *Laurits
 Laursen*, Boulstrup, eller til Skolen inden 15. November.
 Husk at meddele Adresseforandringer.

INDHOLDS-FORTEGNELSE

	Side
Videre. Digt af <i>Jakob Lykke</i>	3
Mod Jul. <i>Marie og Elisius Johnsen</i>	4
Vore Længslers Maal. <i>Betty Østergaard</i>	7
To jyske Sange af St. St. Blicher. <i>Thorvald Madsen</i>	10
Din Ven Far. <i>Jakob Lykke</i>	15
Kriserne. <i>C. P. Corneliussen</i>	18
Et Motto. <i>C. H. Daugbjerg</i>	25
Det legemlige Arbejde. <i>A. Kr. Dolleris</i>	31
Tanker ved Aarets Slutning. <i>Ellen Rasmussen</i>	34
Gaar der Vej ud af Krisen. <i>N. Primdahl</i>	37
Juleglimt. Digt af <i>Magnus Madsen</i>	41
Aaret, der svandt. <i>Elisius Johnsen</i>	42
Det vilde Vest. <i>Peter Riis</i>	54
Der er noget i Luften. <i>Edvind Lindquist</i>	61
Meddelelser	63
Elevfortegnelse	67

1932.

Exprestrykkeriet - Odder A.-S.
Orla W. Petersen.
